Regd. No. M. 3289 విడిపత్రిక అణా Regd. No. N. 45

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములందు ప్రకటింపబడును

మే ౧౪ వ తేది ౧౯౩౪ సోమవారము

సంపుటము ౧౨ { ట్రూపుబజారు, హైద్రాబాదు - దక్కన్. } సంచిక 3

సాహుకార్ల ఒత్తిడి

ఋణభారమునుండి రైతులను కడతేర్చు విధానము

[illegible]

వేటొకకొన్ని యూహలు

(తేటగీతి)

కవికొండల వేంకటరావు

నీవు సెతికొన్నవంటనంచు బూవుతులును
నీదు సెప్పారవంగను గిల్ కవ్వటిలుట
నీదు కనవేప్ప నొప్పి నిబాతి వాత
వాయెనంతంగ నవ్వెటా వెనాడ మినుట
నేను నీను యాన్న గా దివ్యమైన మద్ధ
వడిగొనుమనాపె నమనావి యఖిల జగము
నీరద చెక్కు పనియు టః ఎందు నెందు
నేవిముచమగు లంచునె నేను నాడు
వదుగుఁను సైను కొనుచును, వానవాళ్ల
చెతిగిపోకుంట జే యొగ్గి మఱపు రాని
నీదునంతెలె గలనిన్నా వుగీతి
తొరవడిగట ఏమగొలవుంట:యువిద! చిత్త
మువిద! చితె చెప్పటక మై!యువిదయువిద!

౨

"నాకు జనపటి నవ్వెట్టు వర్మసఖుడ!
తూరవాలు నినీరంబుచు నడిగె
జాణతెంతుగ చేయుచి; "జ్ఞాని" వంటి
చిమ్మచి బోర బెను కమ్మకొన్న
వల్లనగుగ నిన్నంబు మల్లడినిలు
చున్న వెంగ, నాని కన్ను చాటు
నెలు నూలు మాన్నవెరి యెవరు సెప్ప
వలగుఁడెలిపా! పయికవే మ పసుపు సున్న
మలిక లు ాటి గంధకో యాకసమున
వయ"నూ నాటి నిల్చనల తెమ్మలు!
చిన్న్యపిశతి కదర మామ్మటమగు
వెలగను నం నోనుదు నిలఁకడిను
నల్లనగెకా ననెనె నల్లనంతె
దాంకో నొకానె కౌనుపించు
పట్టునను ను మానె మోకాలు పట్టియిచ్చు
కెంపుతెంగ నొంకె నిఖ కొలకులందు
మునుపు నొన్న చేసుఖాబిగనిగలు

౩

కంటికగపడ్డ చెరిచూపు కవఁడివ చె
తెప్పలంగొన్న నాపాప కొప్పజెప్ప
నిచ్చిం గేనె కను పెప్ప లిచ్చినొవహో!
అవురఁజెవినాటంగలసుధయంతో యింతో
నాగుళమన ధనను వమ స్వాదుతరపు
తోడనప్పుడు — నాయు చోకపుంచెర
మూనియుండిరి కోకేట మూనీవినాహో;
నమలాకను కేశ ల్కబోను: మఱల
పోకమాయు మాగమునుమియుప్పలాడి,
సోకమాయు సల్కు నవిమి యెప్పలాడి.

౪

సెట్టిసెట్ల కల్లిగ్గ కళాశఖండ
నగు మొగమోను విసుచుంటి, వరయుచుంటి
బెక్కుగల మల్లిచెట్లు, పావంచకట్టు,
కొలనను ల్లకట్టును వీలవృష్టి
నేనొకపలుకు నాడితి నేనియద్ది
నెలను నపోటి విశ్వబ్ద సిద్ధ సుఖము
పక్షిమాజికమైనను వానరంపుఁ
గిచకిచధ్వని యేనియు, గిసపు కాంతి
అంతనిర్మల మగమూక ననుసరించె
సృష్టియవోటు నాసంజ చెలగిపోని
కొప్పు తలము మగ నోరగ గుద్దుకొన్న
యొక్క అలకొంత కూడును ఒక్క వచ్చి
పెట్టి నా ధూళి పజరు గట్టునిలిచె.
నానె కూడు దినుచుండె,నలపుజూడ్క
మ నాను నీటిపై యెవనియాడ,
నిని మా మాప్పనని యలయింపె యదుగ
దితి, అతగాడు నా పెనో యరిన కొన
మా యెపె పన్న చి యెద్రి కదుము తెప్పి
యను — సె మొయునదుగడే,యలయియపురు
న్న కను యుండి రవపోటు నప్పుఁబోలి
వాటకనుచుండి రానాటివరుస, వినుచు

నుండి రాయిట్టుగల స్పష్టి యుత్తమోదు
వాడుడచున్న నావంకుఁ జూడువనిత
కూను పెట్టె నిలిచివరి కూన్మకొలది
వీరనీడట నీటను బలిఫలింపె
వారియెనుటను గండు చేపలు నటించె
నారనారకుగాలి వాసవహించె
మొ ఒలాపె గావారు? మఱువనొప్పు
మనుజాలని యుర్వరుమ వాలుమగలటంచు

౫

"దేవళా! దేవళా! దేవళా" వడిగల
యొక పెపేరు మనుష్యుని సడియొకయెదవడ
ఇటునటునిరుగడ శిరీష వృక్షశాఖ
లలముకొని పూచి తుదిజిగి విలసనమున
గాలికూగెడు దానినే కన్గమునది
పడినపాటునే సెకవాడు బాటను జను
పల్లెటూరి తిలావా బాటనాడె
"నీబలా! కుపిలా!" యని రేకలయను
వాడు తెల్లని పంచిని గూడకట్టు
కట్టియుండమరి మాత్రము పట్టెడిచ్చి
గ్రుచ్చినొకకొన్ని కచ్చెల్గొప్పపోగ
మట్టెను గులాబిరంగూను బట్ట రెప్పి
వేలు వేషంబు లేవొక్క వెట్టి వాని
దిట్టముగ కట్ట మాత్రంబు పట్టియుండె
దక్షిణకరంబు కన్నులు తాగినట్టి
రంగు విభ్రాంతి జూచెదు:—రహిని రహిని
కుపిలా కుపిలాయని రేకలయను
వాడు పాడిన పాటకా పక్కనున్న
పిల్ల చెంగాలుల కవ దవిబ్బపడియె.
దానిల్లని మోమునఁ దనుకునట్టి
దానివల్లని మోవఁ దనుకునట్టి
కరిణిపువ్వుల జాడనే కటిక నాని
వానియా పాట యుబికయ మానుషంబు
గాగదోచెను గసరిన గదిమి తిటె
"దేవళా" "యూపిలా" రెండునోవరుసవె
తోప మెందుకు నీకంత యోపదంతి
యను మున వాని దేవండో దోవను మట్టొకడు
"మాపిలా యోపిలా!"యన్న మంచివరు సె
యనుమ వనియెను జెంగాలు మనసు మదిరి
కినుక పోయిందయినవు తొటికె సుంత.

కాళరాత్రి

డాక్టరు అరవముధన్

(గీతమాలిక)

అది మహాకాళరాత్రి గాఢాంధకార
మఖల, బ్రహ్మాండ గోళమ్ము నాక్రమించె;
కన్ను గానని కటికచీకట్లలోన
చిన్న బుడతండు మనమ. డు చేతికఱ్ఱ
గొంచుమును దారిదీయగ గ్రుడ్డియొక్క
"పట్టెడన్న మఁబెట్టుడో ప్రభువులార!
కడుపునిండక వాకింతగంజియైనఁ
బోయరమ్మా!— అకబాధ బాయువగును.
మాతృహీనుడీ బిడ్డఁడేమానో?........"
....యనుచు
వీధివీధిని దిరుగాడివిసిగిపోయె,
గాని కేరువకొకపెత్తుకెడ నిడిన
పడకకొనరాదాయెనా పట్టణంబు
నందు; కటకటా! విధివిధానంబదేమొ?
బుడుతవికను అరుణపద్మములమబోట
ధారవైబాష్పకణులు వడిబారుచుండె
సెనలుపరికించియెవ్వరు దెలియరాకు
హా! యని తుకిచిలో నియెను ఆ శుకణము
వీనుల డీయెనో లేదో? వింరియెడ్డు
దిక్కు మాలియున్గాడు నీడను జూచి

గోదావరి

రచయిత శ్రీమదాచార్య రఘునాధ చక్రవర్తి

వేంగీవసుధావనితా
తుంగస్తనపాపి గిర్యద్ధోవిగళితని
త్యాంగీకృత మధ్యసితి,
మంగళ పెకాపటీ! నమస్సులుతటినీ!
అమరద్వీపవతీ ప్రవాహామొక
యూర్వాభిర్త్రి మూర్ధాభిషే
కము గావించిన దండు రద్ది
యొక లెక్కాకోటి లింగాభిషే
కము గావించిన నీ సుముఖమున,
త్వత్తాక్కరుణ్య పూరంబు పూ
తము గావించి ఫలింపజేసె
నఖిలాంధ్రక్షోణి గోదావరీ!
లలిత తరంగ భంగిమములన్
నటన మొనరించుచు నంతరాళిలా
సఖలితగతి ప్రసక్తికల గాన
మొనర్చుచు వద్రికందరా
వలిముఖతాడనన్ మురజ
వాద్యమొనర్చుచు వాదపాద ప
ద్దెల మొరయింప నొక్క తెవ
దేవభుజీప్యవ ఖండగౌతమీ!
పుటపుట భాక్కి తాపమున
ప్రోషితభర్తృకలైనగౌతమీ
తటిని తెగించి యావు జలదం
బుల సెపగ జాలకొపగా
విటుగవయంగ దుర్దిన వివే
చన మావలబెట్టు వీగెడ
క్కటి అభిసారికాతతిక
కార్యముకాల మగమ్యమున్నదే!
పతిమతిలోగొనక్ దలచు భా
మిని రోజున కొక్క రీతి నా
యితమగునట్టులో తటిని ఏడు
విధంబుల నేడుచోట్ల సం
గతపతివైతి వీతెరగు కావవే
సంగమ సప్తకంబు నా
తతమగు (ప్రీతిగూర్చు)
నొకదానిని మించి యొకండువార్ధికిన్!

"ప్రకృతియేదైవ" మన్న బుబవర్గంబుగురిసె!
పటుభయంకరధ్వనుల తుపాను వీచె;
మెఱుపుతీగెలుఁగరమిరుమిట్లుగొలిపె;
అంబుధరమాలికలుగగనంబుగప్పె;
అటి యాకాళరాత్రి నాయంధభిక్షు
కుండవీనమయ్యె ప్రకృతికోటలోను.

ఏఘ ్రత్రలను కలచి ఎత్తి
అహోరూ తవంబు చేసెనో
ద్రోహిని, ఏము వార్ధి ఘంతో
నొని దుగ సంగమించు నీ
యా వి: సరబుగిన్న మది
కేమియు విఁతగ నోపభోదుగో
దాపనొకొన రూపెటి
ఉపన్యద భీప్తను మైక మంజరీ.
గనొన్నచిన్న వీని గణింపక
చొచ్చిన వీన్నుగున్నలన్
దున్న మప్పలన్ పులుల
తోడ్కొని వాటిని సాగరంబునన్
ఆన్నగడించి పుచ్చితివి
ధ్వలతీ! తలవెత్తునట్టి భూ
రాజ్ఞికరంబు గర్వమును
రూపరిపోయె నమూలమై తృటిన్.
కమనుడు వార్ధి రత్నఖనికొనని
జోన్నతి చూపనెంచి శం
ఖమున రక్షపోర్థవయి
గౌతమినివను సంగమాంగె ను
ల్లముకల యుంటిబిడ్డ అటులన్
కలయుఁ టకె నెను చోనుదా
త్తములగు వస్తువాహన వితాన
ములన్ కొనపోవు వట్లుగన్.

మొదటి పేజీ తరువాయి

౧౯౦౦ సంవత్సరములో యూరప్‌యున్నట్టు ఆ పరిస్థితులు కూడా నిటులేయుండెను. అక్కడకూడా ఆ క్రమస్థితిపై బునాదు పొందు పద్ధతి చాలాకాలమునుండెను. కానిపాపాంకొమలనుతీసివేసి, సహకారము సంఘపద్ధతిని అవలంబించబడినప్పటినుండి అట్టి ఒత్తిడిలో కాపాడబడిరి.

(రయ్యతు)

జీవిత

హిందూ బాలికల వసతి గృహము

౨౯—౩—౪౬ ఫసలీనాటి గోలకొండపత్రికలో శ్రీమతులు వడింపల్లి సుందరమ్మ, టి.వరలక్ష్మమ్మగార్లు తాము హిందూ బాలికలకై నొక వసతిగృహమును హైదరాబాదునందు స్థాపింపనున్నారమని తెలిపిరి మనవారికి కావలసిన అత్యవసరములలో నొకదానిని సమకూర్చుటకు వీరుపూనినందులకు ఎంతయు వంద్యులు. హైదరాబాదునందు ప్రజాహితకార్యములలో పాల్గొను పురుషులలో గాని, స్త్రీలలో గాని వీరి కార్యదీక్షను, శీలమును ఎరుగనివారులేరు. సోదరీసమాజమును స్థాపించి నడుపుచున్న వారలువీరే. శ్రీమతి సుందరమ్మగారు ఆంధ్ర ఉన్నతపాఠశాల విద్యార్థినులకు ఉచితముగా సంగీతము నేర్పుచు సహాయము చేయుచున్నారు. వీరివద్ద ఎంతయోమంది బాలికలు విద్యనభ్యసించిరి. వయస్సుమీరినను, బాల్యతతో గూడిన యుత్సాహముతో ముందంజవేసినందుకు వీరలనభినందించుచు, తగుసహాయము చేయుభారము నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రసోదరసోదరీమణులపై నున్నది. జిల్లాలలో చాలమందికి తమబాలికలను విద్యాభ్యాసమునకై హైదరాబాదునకు పంప కుతూహలమున్నను తమ వసతిలేకను, ప్రత్యేకముగా నుంచుటవలన గలుగు వ్యయముల భరింపలేకను ఊరకొనుచున్నారు. హైదరాబాదులోకూడ బాలికాపాఠశాలలకు దూరముగానున్నవారు బండ్లవసతిలేక యిబ్బంది పడుచున్నారు. ఇట్టివారందరు నిశ్చింతముగా తమబాలికల నీవసతిగృహమునకు పంపవచ్చును. తమ స్వగృహములకంటె మిన్నగా క్రమశిక్షణతో బాలికలు విద్యనభ్యసించగలరు. సహజముగా నీవసతిగృహములో కాకాహారమే యేర్పాటు చేయబడును. బాలికలు ఇంటిపనులు నేర్చుకొనుటకును, కులతత్వముల ననుసరించి భోజనయేర్పాటులుండును. కనుక సనాతనులు సహితము ఇచ్చట లాభము పొందవచ్చును.

ప్రభుత్వపు వసతిగృహములలో నొకమంచి విశాలమైనగృహము దక్కవు అద్దెలో నొకటిదొరికినను, యింటియద్దెను ప్రభుత్వమువారే భరించెదరు. పిల్లలనుండి వచ్చు ఫీజుతో వసతిగృహము నడపవలెను.

గరానీలో తమతమ స్తోమతను బట్టి ఫీజు నిర్ణయము చేసి వసతిగృహమును నడుపుకొందురు. దీనివలన వసతిగృహవ్యయమును సులభముగుట యేగాక పిల్లలకు మంచిఆహారము దొరుకు అవకాశము కలుగును. ఇటుల నేమనలో ధనవంతులెవరైనను, కొంత కాలమవరకు షెటి అద్దెను భరించినచో, పిల్లలభోజనపు వ్యయములు తక్కువయగుటయేగాక వారికి మంచిఆహారములభించును. కార్యనిర్వాహకులకు ఆర్థిక మాంద్యముకూడనుండదు. కనుక ధనవంతులెవరైనను దీనికి పూనుకొన్న ప్రార్థితులు.

ఈవసతిగృహము యొక్క ఉద్దేశము బాలికలనొక ఆంధ్రపాఠశాలకు పంపుటయే కాదనుకొనెదను రెడ్డి వసతిగృహములోవలె యిచ్చటకూడ భోజనము చేసి తమకిష్టమువచ్చిన పాఠశాలలో బాలికలు చదువుకొనవచ్చును.

ఈసంస్థ త్వరలో స్థాపింపబడి ఆంధ్రబాలికల సర్వతోభివృద్ధికి తోడ్పడును గాక!

క. సుబ్బారావు
హైదరాబాదు.

జానంపేట గ్రంథాలయము

[విశేషాలు]

జానంపేట 3—X—36

ఈదినమున ఈ గ్రామమందుగల గ్రంథాలయమునూచుట తటసించినది. ఈగ్రంథాలయము ౧౩౪ మెహరు ౧౬౮౪ దినమున కొందరు స్థానిక ప్రముఖులచే స్థాపింపబడినది స్థాపించినవారికితప్ప యింకెవరికి యీగ్రంథాలయముపట్ల అభిమానమున్నట్లు కనుపించదు. యీగ్రామవాసులు దీనియొక్క యుపయోగములను లేశమాత్రమైన గ్రహించినట్లు కనుపించదు. వారమునకొకసారియైన గ్రంథాలయమునకేగువారు చాలతక్కువ దీనికింకను యీగ్రామస్థులయొక్క సహాయము. ఆదరము కావలసియున్నది.

మొత్తం నిలయమందున్న పుస్తకముల సంఖ్య 83 (ఆంధ్రగ్రంథములు) యివిగాక ఉర్దూ గ్రంథములుకూడ గలవు. యీగ్రంథాలయమునకు యీక్రిందిపత్రికలు వచ్చుచున్నవి.

౧ గోలకొండ, ౨ రయ్యత్, ౩ పయాము ౪ ఆంధ్రవారి, ౫ ఆలింగ పత్రికలు. కొని యీపత్రికలు సకాలమునకు నిలయమునకు చేరుచున్నట్లులేదు. యిందు పయాము, రయ్యతు పత్రికలు మాత్రము గ్రంథాలయముయొక్క చందానుండి తెప్పించబడుచున్నది. కాని మిగిలిన మూడుపత్రికలు శ్రీయుత యయసిన్హ్ సాలయ్య, గజ్జలచిన్నయ్య, వెంకటనరసయ్యగారలు ఉచితముగా గ్రంథాలయమునకు తెప్పించుచున్నారు. యింకను యిట్టిదాతలయొక్క పూర్ణమైన ప్రోత్సాహము, అనురాగము గలిగిన యీగ్రంథాలయము ఎక్కువ అభివృద్ధిలోనికిరాగలదు. నిలయపు లేఖలన్నియు ఉర్దూలో వ్రాయబడుచున్నవి. యిందుండు చందాదారులు.

మొదటి తరగతివారు	౨	౦౪౦	౧౯౦
రెండవ తరగతివారు	౫	౦౨౦	౧౧౦
మూడవ తరగతివారు	౧౪	౦౧౭	౧౪౦
మొత్తం నెలకు వచ్చు			
రూపాయిలు వచ్చును.			౪౯౦

రాబడిననెలకు ఒకరూపాయికన్న ఎక్కువ ఖర్చులు అగుటలేదు. సరిపడు వసతులులేకపోవుటచే పుస్తకములు గ్రంథాలయములో సరిగా ఉండుటలేదు యీగ్రంథాలయమునకు గృహము నొకటి యేగాక నాలుకుర్చీలు, ఒకటేబిల్, ఒక ఎస్టుపిటు ఉచితముగానిచ్చిన ఉదారస్వభావులను శ్రీయుత యస్.డి. గోపయ్యగారు అతియు ప్రశంసనీయులు. భుజంగరావు రామచంద్రరావుపటేలుగారు రెండుపర్చీలు ఒకటేబిల్ నిచ్చి సహాయము చేసిరి యీగ్రామమునందు వర్తక ప్రముఖులనేకులుగలరు. ప్రతిసోమవారము పెద్దఅంగడి జరుగుచుండును. వర్తకులుగాను గ్రామవాసులును పెద్దనాలసంబంధములను చేయుచుందురు. ఆమొత్తములో కొంతభాగము యీగ్రంథాలయమునకును. యిక్కడ ఉచితముగా బాలికలకు విద్యగరపుచున్న ప్రజాసంస్థయగు బాలికాపాఠశాలకును యిచ్చినచో గ్రామాభివృద్ధికెంతయు తోడ్పడినవారగుదురు. బాలికాపాఠశాల సుమారు అరుమాసములక్రిందట స్థానికులును, యువకులును, ఉత్సాహపూరితులునగు శ్రీ నిడజర్ల రంగారావుగారిచే స్థాపించబడినది. దీనిలో ౧౮ మంది బాలికలుగలరు. మూడవతరగతియందు ఇద్దరు రెండవతరగతియందు ముగ్గురు, మొదటితరగతియందు ౧౩గురు కలరు. త్యాగశీలురగు ఒకఉపాధ్యాయిని యెనిమిదిరూపాయిలు నొకరు, చిల్లరఖర్చులకు ఖర్చగుచున్నది. పాఠశాలకుతగిన ఇల్లుగాని యితరమైనవసతులుగానిలేవు. దీనికగువ్యయమును భరించుటకై విరాళము నిచ్చుటకు కొందరువాగ్దత్తము చేసినారు కొని నెలకు 3.8 రూపాయిలకన్న నెక్కువవసూలు అగుటలేదు. యీకారణములచే పాఠశాల త్వరలోనే మూసివేయవలసిన పరిస్థితులువచ్చుచున్నవి.

యీగ్రామమందివిఖ్యాతిగాంచినది శ్రీశ్రీశ్రీమహారాజా సర్ కిషన్ ప్రసాదు బహదూర్ గారి యెస్టేటులోనిది. సంస్థానమువారు యీపాఠశాల గ్రంథాలయములపైనను తమదృష్టిపరపచేయుట నొసగినవానిని వృద్ధిలోనికితెచ్చుట కర్తవ్యమైయున్నది. అట్లనే గ్రామస్థులుకూడ ఉపేక్ష వహింపక విరాళములను విరివిగా ప్రోగుచేసి పైరెండును సక్రమముగా నడిపించుకొనవలసియున్నది యిక్కడ ౫౦౦మందికిపైగా చదువుకొన్నవారుగలరు. గ్రంథాలయమును స్థాపించినప్పటినుండి కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు ఒకమారైనను సమావేశమైనట్లు తోచదు దీనికింతవరకు ఏకారణముచేతనో పేరుపెట్టలేదు. జానంపేటగ్రంథాలయమని పేరుపెడితే బాగుండునని నాఅభిప్రాయం గ్రంథాలయము చందాలువసూలుచేయుటలో ద్రవ్యరూపమునకేగాక ధాన్యరూపకముగాకూడ వసూలుచేయుటమంచిది. జానంపేట ఐదవఆంధ్రమహాసభ జరిగినస్థలము. ఆంధ్రమహాసభా స్థాయిసంఘమువారు, జిల్లాసంఘమువారుకూడ దీనివిషయములో శ్రద్ధతీసుకొనుట ముఖ్యావశ్యకము.

దిక్కులేని జాగీరు రైతులు

[illegible] జాగీరులో యీసంవత్సరము రైతులకు చాలా హీనదశ వచ్చియున్నది.

[illegible] జాగీరు రైతులు కాలవాదోషముయొక్క [illegible]. ఈ గ్రామములో చెరువు [illegible] సంవత్సరములనుండి [illegible] తెగిపోయి [illegible] యున్న ప్రమాణములు [illegible] యిట్టిదానికి [illegible] రూపాయిలు [illegible] చేయుచుండిరి. [illegible] మరమ్మతు లేదు. [illegible] గము పన్నులు [illegible] జాగీరుదారు [illegible] భిమానముంచి దాని తక్కువచేయుటలేదు [illegible] జాగీరుదార్లతో [illegible] విచారించుటలేదు. [illegible] యిట్టిపరిస్థితులలో [illegible] బాధలు [illegible] సమాప్తి [illegible] యున్నది [illegible] చెల్లించ [illegible] గనిరాకపోయినను [illegible] చేయుచున్నారు [illegible] జాగీర్దారునకు [illegible] పట్టించుకొనుటలేదు.

[illegible] రైతులు అన్నోదకాలులేక [illegible] చింతించుచున్నారు. [illegible] జాగీరుదారువారు [illegible] చేస్తున్నారు.

[illegible] యున్నిసారులు [illegible] చెప్పుకున్నను ఫలితముకలుగలేదు.

రైతులను [illegible] వసూలుచేయుటకు [illegible] రైతులకు సంతోషం కలిగించి [illegible] జాగీర్దార్లవారికి [illegible] వసూలు చేయవలసినదిగా హుకుము యిచ్చినట్లు [illegible].

శ్రీనిజాంప్రభుత్వముగారు [illegible] యీరైతులను వృద్ధిచేయుటకు ప్రార్థించుచున్నాను.

టి.యన్. [illegible]రెడ్డి.

"భారతసేవాసదనము"

(ఒక జిజ్ఞాసువు)

షు మేసెలతో ఒక సంస్థ నగరమునకు సమీపమున నున్న ముషీరాబాదులో స్థాపితమైయున్నట్లును, దానిని శ్రీమతి పరమేశ్వరీదేవిగారు నడపుచున్నట్లును కొన్ని మాసముల క్రిందట ఆంధ్రదినపత్రిక (మద్రాసు)లో గాడిరాజు వేంకటేశ్వరరావుగారు ప్రకటించియుండిరి. ఇటీవల ఆ సంస్థపక్షమున నొక వివాహము జరుపబడినట్లు పత్రికలలో వెలువడినది. అందువలన ఈ "సంస్థ" యొక్క ప్రతిగతులెట్టివో తెలిసికొనవలయునని పలువురకు కుతూహలముకలుగుచున్నది.

ఈవిషయమున విచారింపగా, తెలిసినసంగతులివి. దీనిని నడపుచున్న శ్రీమతి పరమేశ్వరీదేవిగారు మధిర లోకల్ ఫండు ఆస్పత్రిలో నర్సుగా పనిచేసెను. రైలుస్టేషనుకు సమీపమునందున్న రేమిడిచర్ల గ్రామము వారి స్వస్థలము. ఈ "సేవాసదనము" ఈ సంవత్సరము జనవరి ౧౫ తేదీలో "బన్సీలాలుపేట, సికింద్రాబాదు"నందు ప్రారంభింపబడినది. తరువాత వీరిజోక్యమువలననో, "శ్రీరా. సికింద్రాబాదు"నకు మార్చబడినది. అచ్చటినుండి, "ముషీరాబాదు"నకు ఇటీవల మార్పుచెందినది. ముషీరాబాదునుండి మరియొక స్థానమునకుత్వరలో మార్చబడనున్నదట. ఈవిధముగా ఒక సంవత్సరము నాల్గుమాసములలో మూడుస్థలములకు మార్పబడుటయు, నాలవస్థలమునకుబోవ సంసిద్ధము గనుండుటయు కొంత ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది.

దీనిలోనుండువారు, పరమేశ్వరీదేవిగారు కాక ఒక ముసలితల్లియో, పినతల్లియో యని చెప్పబడు నొక స్త్రీయు, రెండుమూడేండ్ల బాలికయు నొకయు వితంతువు. దీనికి ప్రభుత్వమువారు నెలకు ఏబదియూరుపాయలు సహాయద్రవ్యము నొసంగుచున్నారనియు [ఇట్లని పరమేశ్వరీదేవిగారు చెప్పిరట] తెలియుచున్నది.

హైదరాబాదు నగరములోని ప్రజాహితకార్యకర్తలు ఎందరో ఈవిషయమున విచారించబడగా వారు దీని సంగతిని గురించి గాని తత్కార్యనిర్వాహకులను గురించి గాని ఏమియు తెలియదని చెప్పుచున్నారు. ఇంతటి ఉత్తమసంస్థను, ఈనగరవాసుల యుపయోగార్థము స్థాపించబడినప్పటికిని ఇచ్చటి ప్రముఖుల కెవరికిని తెలియకపోవుటయు: నగరమునకుదూరముగ ముషీరాబాదులో నుంచబడుటయు, దీనివివరములు ప్రచురింపబడకుండుటయు నెలకేబదిరూపాయలు మన ప్రభుత్వము వారినుండి ఇంతేసులభముగా లభించియుండుటయు, ఆశ్చర్యకరముకలిగించదగినవిగా దోచినవి. మరియు ఇట్టిసంస్థను నడుపుటకు పెద్దమనుష్యులు గాని స్త్రీలుగాని కలకమిటీయుండక శ్రీమతి పరమేశ్వరీదేవిగారిస్వతంత్ర పాలనమున నే యుండుటయు విచారణీయములగు విషయములని పలువుర అభిప్రాయము. అందునఇది స్త్రీల ప్రసవమునకు, వివాహమునకు ఆశ్రయముగానుండునని చెప్పబడుటవలన ఇట్టిసంస్థవలన లాభముపొందగోరువారు సంస్థయొక్క పూర్వోత్తరములను తెలిసికొనుటకు చాల ఆతురత కలిగియుండుదురు.

ఇట్టిసంస్థయొక్క ఆదాయవ్యయములు, కార్యకలాపములు ఎప్పటికప్పుడు వెలువడుటగాని, ఆఖరున సంవత్సరనివేదికయైన బయటపడుటగాని ప్రజాహితసంస్థల ధర్మముమట్టిచూచినచో ఆత్యావశ్యకము. కనుక శ్రీమతి పరమేశ్వరీదేవిగారు తమసంస్థయొక్క స్వభావమును, వివరములను, ఆదాయవ్యయములను, ప్రభుత్వసహాయవివరములను ప్రకటించుటచాల ఆవశ్యకమని మాఅభిప్రాయము. ఇదివారి సంస్థనుగూర్చి యపరచుటకు కోరణముకాగలదు. కనుకవారు ఆలస్యము చేయక వివరములను ప్రకటించవలయునని మాసూచన.

మహోన్నతపహించిన నిజాము ప్రభుత్వమువారు నెలకు ఏబదిరూపాయలు విరాళమిచ్చుచున్నారనువార్త నిజమేయైనచో ప్రభుత్వమువారును సంస్థను పరిశీలించి, దీనిని సక్రమపద్ధతులపై జరుపుటకవసరములగు ఏర్పాటులు చేయించుటచాలధర్మము. ఎన్ని యోవత్సరములనుండి, వేలకొలది సంవత్సరము నకుచొప్పున వ్యయము

"కాపుబిడ్డ"

గంగుల శాయిరెడ్డి కృతము

మ.రా.రా. సురవరము ప్రతాపరెడ్డి గారు పైగ్రంథము తో లిపలుకులందు సూచించినట్లు గా ఆంధ్రవాఙ్మయ ప్రపంచమునందు కర్షకవృత్తికలవారి కష్టసుఖములనుగురించి వ్రాసినవారు చాల అరుదు. ఏనుకర్షకవృత్తి గౌరవవృత్తులలో నొకటిగా పరిగణింపబడుచుండెనని "మహావిష్ణువైన మేమి" అను పోతనామాత్యుని వాక్యములవలన విశదమగుచున్నది. వేదయుగమున కూడ కర్షకవృత్తి మిక్కిలిగౌరవవృత్తిగా నాదరింపబడుచుండెను. శ్రీశాయిరెడ్డిగారు కాపుటనరు ప్రత్యేకకులమునకు సంబంధించిన వారినిగా చెప్పక వ్యవసాయమే వృత్తిగాగల సకలజాతులవారిలో జేర్చి కాపుశబ్దమునకువ్యాపకార్థమును కల్పించిరి. అపారమైనకృషిచే జడప్రకృతినుండి ఆహారసంపత్తును విచదీసి సృష్టియందున్న ప్రాణికోటి క్షుధను బాపుచున్న వారలే కాపులు. మానవజాతి అనేక యుగములను పూర్వము అనుభవించిన మహారణ్యమునువదలి నాగరికజీవనాధనము ప్రవేశించినదీ వ్యవసాయముమార్గమునుండియే యని చరిత్రపాఠకులకు తెలియనివిషయము కాదు. వేదయుగమునాడు ఆర్యసభ్యత మహోన్నతదశయందుండిన కాలమున వారి సాంఘికజీవనములలో ప్రధానమైన వృత్తి వ్యవసాయమే అయివుండెను. ఆయుగమునుండి ప్రస్తుతమువరకును, మానవుడు తనజీవితమునిలుపుటకు ముఖ్యమైనగు ఆహారసంపాదనకొరకు యెక్కువగా వ్యవసాయముపై నాధారపడవలసి వచ్చెను.

ఆధునికయుగమున మానవజాతిపురోభివృద్ధికి ఆర్థికపునర్నిర్మాణము మిక్కిలి యావశ్యకమైనది. ఆర్థికపునర్నిర్మాణము పారిశ్రామికముగలయభివృద్ధిపై నాధారపడియున్నది. అట్టి పారిశ్రామికములలో శాస్త్రపరిశోధనాయుత వ్యవసాయము ముఖ్యమైనదని నేటిఅర్థశాస్త్రవేత్తలు గ్రహింపగలిగినారు. ఇట్టి వ్యవసాయమే ప్రధానవృత్తిగాగల మనదేశపు కర్షకులజీవితమును,దాని వివిధస్వరూపములను, సులభముగా గ్రాహ్యమగు భావగర్భితములైనపద్యములలో శ్రీ శాయిరెడ్డిగారు చక్కగావర్ణించియున్నారు. స్వభావజన్యములగు ప్రకృతిచిత్రములవర్ణనలు అయాఋతువులవర్ణనలు, వాటియందు కర్షకులుతమలో శక్తిలేకున్న గ్రామదేవతలయారాధనలు, వాటియందువారు సహజసిద్ధమగు నానందమునెట్లనుభవించుచుందురో, వారు అపారమైనతమ కృషిచే విశ్వమానవజాతికిచేయుచున్న మహోపకారమును, సుశ్రావ్యములును, మృదుమధురములైనపద్యములలో చక్కగా వర్ణించినారు. గ్రంథమునుజదువుచుండ పల్లెటూరికర్షకుల జీవితసైజచిత్రము భావఫలకముపై ప్రతిబింబించి చదువరుల నానందాన్వితులజేయును. కర్షకులచేయుచున్న ఎన్నియోసంస్థలు నగరములో పనిచేయుచున్నవానికే ప్రభుత్వధనసహాయము లభించుచుండుటలేదు. దేనికైనలభించుచుండినచో ఎంతోపరిశీలనమైన లభించునని మావిశ్వాసము. అట్టిచో ఈసంస్థకు, ఏడాదిదాటి రెండవఏటిలో ప్రవేశించిన దీనికి, ఇంతఉదారముగ సహాయము, ఇంతసులభముగా లంభించుటగొప్పవిషయమే. కనుక ప్రభుత్వమువారి పక్షమునమైనను దీనివివరములు ప్రకటింపబడుట జనులకు విశ్వాసముకలిగించుటకు తోడ్పడును. అనాథలైనస్త్రీలు ఇట్టియాశ్రమములకుబోయి లాభమందుటకు ధైర్యముకలుగగలదు.

పునహా, బొంబాయి, మద్రాసు, నాగపురము మొదలగు నగరరాజములందు "సేవాసదనములు" ముఖ్యముగా స్త్రీజాతికి, చేయుచున్న సేవనుతలచినపుడు, మననగరమున ఏర్పడినఈ సేవాసదనముయొక్క సేవాలాభమును పొందవలయునను కోరికకలుగుట సహజము. "భారతసేవాసదనము" స్థాపకులు, వ్యవస్థాపకులు వివరములు ప్రకటించెదరు గాక!

తెలంగాణా వార్తలు

నిషేధాజ్ఞ అమలు

[విలేఖరి]

గతతీరు గోలకొండపత్రికలో ప్రచురించిన ప్రకారము శ్రీయుత బలదేవుగారికిన్ని పీసరిపీరన్న భురుపు సర్దారుఅలీఖాన్ గారికిన్ని రెండుమాసములు వరంగల్ జిల్లాలో కాలిడకూడదని అలిజనాబు అవ్వల్ తాలూకుదారుగారు ఎవరిదిన్యాయవిరుద్ధమైనప్రచారమనివిచారించకనిషేధాజ్ఞయిచ్చిరి.న్యాయయుత సత్యప్రచారకుడైన శ్రీయుత బలదేవు పండితుడు, ఓరుగల్లు ప్రాంతములరావడము చట్టవిరుద్ధమని ప్రభుత్వాభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకమని మానుకొనిరి.హా ల్పీపీసరిపీరసర్దారలీగారు మాత్రము తమప్రచారమును బాహాటముగా మానుకొండరాజబాటలలో వ్యాతముగా వక్తృత్వము సాగించుచునేయున్నారు యిదిజిల్లాకు కేంద్రస్థానము. మరియు నిషేధాజ్ఞయిచ్చిన అధికారులున్నచోటనే వీరుతమ అసభ్యకరవిత్వమును లోటులేకుండసాగించుచుండ యితర గ్రామములలో ఏమిచేయకుందురు. దీపముక్రిందనీడయనుసామెతకు చోటివ్వక అనూయాభావము నేమొడక, ఆజ్ఞోల్లంఘనచేసినందున తత్సకశాఖ వారు తగుశ్రద్ధతీసుకుందురని హెచ్చరించుచున్నాడ.

పోలీసులకు అసత్యమైన రిపోర్టు

అలంపూరు తాలూకాలోచేరిన బల్లాపురం అను గ్రామములో ౧౨-౧౫ దినములక్రిందట దమ్మూరు పుల్లారెడ్డిముంజానిబుగుమాస్త పటువారియింటిలో ఆతనివంటనేశమని మాలు అనగా వకటి ధోవతులజత, వక అంగీ, రెంటె వెలకుల అంగాజ రెండురూపాయలు గాడీలుకొవచ్చునట. అటిచోరీకికొను నవరెడ్డిగారు కోత్వాలిపవేలునుపిలువనంపి (౪౦-౫౦) రూపాయలు విలువగలపత్రములున్న, బట్టలువగైరా చోరీఅయినదని రిపోర్టు యిప్పించి అలంపూరుతాలూకా పోలీసుముంతిజింగారిని పిలువనంపిరి.వారు గుమాస్తాపైన యిద్దరు బోయవాండ్లను యిద్దరు మాదిగవాండ్లను పిలువనంపవిచారించగా వారు మాకు తెలియదు అని జవాబుయిచ్చిరి. కొనిరెడ్డిగారి సమక్షంలోనే వారలనుకొట్టగా అందులోవకమాదిగవాడు దెబ్బలుతాళలేక అదే సర్కారీగ్రామచావడిలో మెడకు వురివేసుకుంటూ ప్రాణత్యాగపదేక్షి అనువులు బాయవలెనని చూచెనుకాని వాని ఆయుఃప్రమాణం నిండావుండినందుచే యొకరోచూచి వురితీసినదవనుఅపుడే తెలివిలేకపడివుండెను అపుడుఅమీను సా॥బుగారుచూచి సదరిమాదిగవానిని తత్షణమే యింటికిపంపివేసి, సాయింత్రం ఆవరకు వెళ్లిపోయిరికాని చోరియేమిపత్తాతీసినారో తెలియదు.కాని యివ్వబడినరిపోర్టులో వకఅంశమైనను నిజమైతేరు. అనిఆమీనుగారు అన్నట్లు వదంతి.

నిరాడంబరజీవనము,వారు చేయుచున్న మహోపకారము నేమాత్రమును గుర్తింపక, వారిపై మద్యతరగతులవారునువివిధశాఖోద్యోగులును చేయుచున్న దుండగములు మిక్కిలి స్పష్టముగా చర్చింపబడినది, కర్షకులభావిస్థితిని బాగుపరచుటకు ప్రబోధయుతమైన కొన్నిసూచనలు గావింపబడినవి. కాని అవి వారి భావి జీవితమును ఆదర్శపూర్వకముగా బాగుపరచుటకు విశాలములైనవి, కావని నాన్రముపూర్వకాభిప్రాయము.మొత్తముపై పల్లెటూరికర్షకులజీవితసారమును, సులభముగా గ్రాహ్యమగునట్లు తెలుపుచు, గ్రామోద్ధారణ పరిశీలనమునందు అభిరుచి గలవారికి గ్రంథరాజము మార్గదర్శి యగునని నాదృఢమైన అభిప్రాయము.

బొమ్మరసు పేట దత్తాత్రేయ శర్మ
బి-ఏ., ఎల్.ఎల్-బి.

వింతమతప్రచారము

[విలేఖరి]

సగకోల; ౭-౫-౧౯౩౭:—

మన రాష్ట్రములో హరిజనులను మహమ్మదీయులుగా మార్చుపద్ధతులు గోలకొండపత్రికలో ప్రకటింపబడిన నానా ప్రదేశవార్తలవల్ల పాఠకలోకమునకు తెలిసియున్నవి— మాపట్టణములో కొన్ని నెలలనుండి యుత్తరహిందుస్థానకు చెందిన నెలకు రూ ౧౫ల జీతముపై ప్రచారకుడు హరిజనులను మహమ్మదీయులనుగా మార్చుటకు నియమింపబడినాడు— అతడు హరిజనస్త్రీని వివాహమాడినయువకుడు— అతని జేబులో నిర్వచారణగా జాబ్లుకత్తిరించు కత్తెకైకతైర కెప్పుడు నుండును— హరిజనులకు సర్కారీవాదీ జ్ఞ ఆయినదనియు, గొప్పయుద్యోగములు లభించునదియు మరియేమోనోచెప్పుచు ఒకవైపు ఆ మాయకులగు హరిజనులను రెండవవైపు న్యాయ్య ప్రభుత్వమును మోసగించి ఆనందతీతవయుల తనమతములోనికి మార్చుచున్నాడు— యెవరైన యెదురుమాటాడిన మతయూపకము వేయించినిషాకరణముగా హారినినందితులగాజేయుచున్నాడు—

మరియువాతడు హైందవమతసునిరోధకుపోయి నీమతిము ఉంచినదిగాదు నామతమును స్వీకరించుమని జెప్పునంత ఆతకేమనేసితమే హిందువులైన ఆడిగినంతమాత్రమున ఆతనిని మతనిందకుడని ప్రబోధించి నీకును నాకునిక్కొకలియుటకుగూడ హక్కులేదనివాదించును—

వీరుయింతతో నూరక కాక మహమ్మదీయమతములోచేరిన వాండ్లు యైన సారములో వర్చిన నేరమసత్యమనియు ప్రతివాది స్వీకరించిన నవీనమతమును వదలనట్లయినను ఘోరమగు నేరముపెట్టించగోనియు. పైచేయవచ్చును—

ప్రభుత్వమువారు మోసగించుచున్నవీరిపై నశ్యతీసికొనవలదా!

మతవిద్య

మహమ్మదీయమతమును స్వీకరించిన హరిజనబాలురకు మతవిద్యగఱపుటకై ఫీసు లేకుండ స్థానిక మాధ్యమిక పాఠశాలలో చేర్చుకొనవలసినదని జిల్లావిద్యాధికారి ఆర్డరుప్రకారము కొందరుబాలురు పాఠశాలలో చేరిరి. కానిహరిజనులుగా నున్న బాలురకుమాత్రము ఫీసుమాఫీలేదు.

మనము ఇపుడు చేయవలసినదేమి?

౧ హిందూమత ప్రభుత్వమునకు నిజమైన సంగతులు తెలుపుకొనుట.

౨. మాసోదరులతోమేము మాట్లాడుకొను హక్కుగలదా? యనియడిగికొనుట.

౩ ప్రజలలో అల్లరులుకలుగజేయు వింత. మతప్రచారకుల దుండగములు ఆపించుటకై వేడుకొనుట.

౪ హిందువులైన బాలురనుచదువును యూనివర్సిటీలను ప్రభుత్వముకడ విన్నవించుకొనవలయునని కోరిక. అట్లయిన మనశాంతిగలిగి సౌఖ్యము చేకూరును.

మాచందాదారులకు

తమ ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములలో చందా నంబరు తెలుపవలెను. లేదేని జవాబు ఇవ్వబడదు. తమ లేఖలు మేనేజరు పేర వ్రాయవలెను,

నోట్:— చందానంబరు తమకుపంపుపత్రిక పైనుండును.

మెట్రిక్ పరీక్షా ఫలితములు
1937

ఉత్తీర్ణులైన వారి రిజిష్టరు నెంబర్లు

చాదర్ఘాటు హైస్కూలు

౩. ౪. ౬. ౮. ౯. ౧౧. ౧౨. ౧౩. ౧౪. ౧౬, ౨౦. ౨౧. ౨౬. ౨౯. ౩౦. ౩౧. ౩౨ ౩౪. ౩౭. ౩౮. ౩౯. ౪౧, ౫౦. ౫౧. ౫౪. ౫౫, ౫౮. ౬౧, ౬౨, ౬౩. ౬౫. ౬౮, ౭౦. ౭౩. ౭౪. ౭౭- ౮౨- ౮౪-౮౫-౮౬-౮౭-౮౮-౮౯-౯౦- ౯౧-౯౨-౯౩-౯౪-౯౬-౯౭-౯౯-౧౦౧- ౧౦౨- ౧౦౩-౧౦౪-౧౦౬-౧౦౭-౧౦౮-౧౦౯- ౧౧౦- ౧౧౧-౧౧౨-౧౧౫-౧౧౬-౧౧౮-౧౨౧-౧౨౫ ౧౨౭-౧౨౯-౧౩౪-౧౩౫- ౧౩౬- ౧౩౭-౧౪౦-౧౪౧- ౧౪౨-౧౪౩- ౧౪౪- ౧౪౫ ౧౪౬-౧౪౭-౧౪౮-౧౪౯

సిటీకాలేజు

౧౫౩-౧౫౪-౧౫౫-౧౫౬-౧౫౭-౧౫౮ ౧౬౦-౧౬౧-౧౬౪-౧౬౫-౧౬౭-౧౬౮ ౧౬౯-౧౭౧- ౧౭౨- ౧౭౭- ౧౭౮-౧౮౨ ౧౮౩-౧౮౪-౧౮౬-౧౮౭-౧౯౨- ౧౯౩ ౧౯౫-౧౯౬-౧౯౯-౨౦౦- ౨౦౪-౨౦౮ ౨౧౦-౨౧౧-౨౧౨-౨౧౩-౨౧౫-౨౧౯ ౨౨౪-౨౨౫-౨౨౬- ౨౨౭- ౨౨౮ ౨౨౯-౨౩౩-౨౩౪-౨౩౬- ౨౩౭- ౨౪౭ ౨౪౪:

జాగీరుదార్ కాలేజు

౨౪౮- ౨౪౯-౨౫౦-౨౫౧- ౨౫౨ ౨౫౫-౨౫౬. ౨౫౭. ౨౫౮

మదరసేఆల్యా

౨౬౦, ౨౬౧, ౨౬౨, ౨౬౩, ౨౬౫, ౨౬౬. ౨౬౭, ౨౬౮, ౨౬౯, ౨౭౦, ౨౭౧, ౨౭౨. ౨౭౩, ౨౭౪, ౨౭౫. ౨౭౬, ౨౭౭, ౨౭౮, ౨౭౯, ౨౮౦, ౨౮౧, ౨౮౨. ౨౮౩, ౨౮౪, ౨౮౫, ౨౮౯.

ఔరంగాబాదు కాలేజ్

౨౯౦, ౨౯౧, ౨౯౪, ౨౯౭, ౩౦౧, ౩౦౭, ౩౦౯, ౩౧౦, ౩౧౧, ౩౧౨, ౩౧౪, ౩౧౫, ౩౧౬, ౩౧౭, ౩౧౮, ౩౨౦, ౩౨౧, ౩౨౨, ౩౨౪ ౩౩౦, ౩౩౬, ౩౩౯, ౩౪౦, ౩౪౧, ౩౪౩,

గుల్బర్గా ఇంటర్మీడియేట్ కాలేజ్

౩౪౬, ౩౫౦, ౩౫౨, ౩౫౪, ౩౫౫, ౩౫౬, ౩౫౭, ౩౫౮, ౩౫౯, ౩౬౧, ౩౬౨, ౩౬౩, ౩౬౪, ౩౬౫.

వరంగల్లు ఇంటర్మీడియేట్ కాలేజ్

౩౬౭, ౩౬౮, ౩౭౦, ౩౭౧, ౩౭౨, [స్కాలర్‌షిప్పు] ౩౭౩, ౩౭౪, ౩౭౫, ౩౭౬, ౩౭౭, ౩౭౮, ౩౭౯, ౩౮౦, ౩౮౧, ౩౮౨, ౩౮౪, ౩౮౫, ౩౮౬, ౩౮౭, ౩౮౮, ౩౮౯, ౩౯౦, ౩౯౧, ౩౯౨, ౩౯౩, ౩౯౪, ౩౯౫, ౩౯౬, ౪౦౦, ౪౦౧, ౪౦౨.

ఆల్ సెయింట్స్ హైస్కూల్

౪౦౩, ౪౦౪, ౪౦౫, ౪౦౬, ౪౦౭, ౪౦౯, ౪౧౦, ౪౧౧, ౪౧౨. ౪౧౩, ౪౧౫, ౪౧౯, ౪౨౦, ౪౨౧, ౪౨౨. ౪౨౩.

బొల్లారం హైస్కూల్

౪౨౫, ౪౨౮, ౪౩౦, ౪౩౩, ౪౩౪, ౪౩౭.

ధర్మవంతు హైస్కూల్

౪౪౩, ౪౪౫, ౪౪౬, ౪౪౭, ౪౪౮, ౪౫౨, ౪౫౩, ౪౫౫, ౪౫౮.

హన్మకొండ హైస్కూలు

౪౬౧, ౪౬౧, ౪౬౬, ౪౭౧, ౪౭౨.

ఇస్లామియా హైస్కూలు

౪౭౩, ౪౭౪, ౪౭౫, ౪౭౬, ౪౭౯, ౪౮౦, ౪౮౧, ౪౮౨, ౪౮౩, ౪౮౪, ౪౮౫, ౪౮౬, ౪౮౮, ౪౮౯, ౪౯౦.

మదరసె ఎఇజ్జా

౪౯౨, ౪౯౪, ౪౯౫, ౫౦౦, ౫౦౧, ౫౦౨, ౫౦౫.

మహబూబ్ కాలేజ్

౫౦౮, ౫౧౦, ౫౧౩. ౫౧౬, ౫౧౭, ౫౨౦ ౫౨౧, ౫౨౪, ౫౨౬, ౫౨౭, ౫౨౮, ౫౩౨, ౫౩౩, ౫౩౫. ౫౩౬ ౫౩౮, ౫౩౯, ౫౪౧, ౫౪౨, ౫౪౩, ౫౪౫, ౫౪౬, ౫౫౦ ౫౫౧. ౫౫౨, ౫౫౩, ౫౫౪. ౫౫౫ ౫౫౭ ౫౬౦, ౫౬౧, ౫౬౨, ౫౬౩, ౫౬౪, ౫౬౬ ౫౬౮, ౫౬౯, ౫౭౩, ౫౭౪, ౫౭౬, ౫౭౭, ౫౭౯, ౫౮౦, ౫౮౨, ౫౮౩, ౫౮౪, ౫౮౫ ౫౮౬, ౫౮౭, ౫౮౮, ౫౮౯, ౫౯౧, ౫౯౨, ౫౯౩, ౫౯౫, ౫౯౬, ౫౯౭. ౫౯౯ ౬౦౦, ౬౦౨, ౬౦౫, ౬౦౬, ౬౦౭, ౬౦౮, ౬౦౯.

మెథడిస్టు హైస్కూల్

౬౧౩. ౬౧౮. ౬౧౯, ౬౨౦, ౬౨౪, ౬౨౬, ౬౨౭.

ముఫీదుల్అనాం హైస్కూల్

౬౩౧, ౬౩౨, ౬౩౩, ౬౩౬, ౬౩౭, ౬౩౮. ౬౩౯. ౬౪౩. ౬౪౪. ౬౪౫, ౬౫౦ ౬౫౧, ౬౫౨.

నూతన విద్యాలయ హైస్కూల్

౬౫౩ ౬౫౫. ౬౫౬. ౬౫౭, ౬౫౮. ౬౫౯. ౬౬౪. ౬౬౮. ౬౬౯. ౬౭౧ ౬౭౪-౬౭౬-౬౭౭-౬౮౦-౬౮౪

ఎస్-పి. జి. హైస్కూలు

౬౮౭- ౬౮౮- ౬౮౯ - ౬౯౧ ౬౯౫-౬౯౬-౬౯౮- ౬౯౯-౭౦౦-౭౦౫

సేంట్ పాట్రిక్ హైస్కూలు

౭౦౭-౭౦౮-౭౦౯-౭౧౦-౭౧౩-౭౧౪-

ఏ-వి- హాయిస్కూలు

౭౧౬-౭౧౮- ౭౨౦- ౭౨౨- ౭౨౪- ౭౨౭ ౭౩౦,౭౩౩,౭౩౭,౭౩౯-౭౪౧-౭౪౫-౭౪౬,౭౪౯ ౭౫౦,౭౫౧ ౭౫౩-౭౫౪,౭౫౫- ౭౫౭, ౭౫౮ ౭౬౧ ౭౬౨-౭౬౩-౭౬౪-౭౬౭-౭౭౧-౭౭౨ ౭౭౫,౭౭౬,౭౭౭,౭౮౩, ౭౮౪, ౭౮౫, ౭౮౬ ౭౮౬,౭౯౩,౭౯౫-౭౯౬-౭౯౭-౭౯౯-౮౦౦ ౮౦౧,౮౦౪-౮౦౬-౮౦౮-౮౦౯-౮౧౨. ౮౧౪,౮౧౬,౮౧౮,౮౨౨,౮౨౩. ౮౨౮

వస్తి హైస్కూల్

౮౩౦, ౮౩౨, ౮౩౩, ౮౩౪, ౮౩౫, ౮౩౬, ౮౩౭, ౮౩౮, ౮౩౯, ౮౪౧, ౮౪౨, ౮౪౩, ౮౪౪, ౮౪౫, ౮౪౬, ౮౪౭, ౮౪౮, ౮౪౯, ౮౫౦. ౮౫౧, ౮౫౨, ౮౫౫. ౮౫౬, ౮౫౭, ౮౫౮, ౮౫౯, ౮౬౦, ౮౬౨, ౮౬౩, ౮౬౪, ౮౬౫, ౮౬౬, ౮౬౭ ౮౬౮, ౮౭౦, ౮౭౧, ౮౭౨, ౮౭౩, ౮౭౪ ౮౭౫. ౮౭౬. ౮౭౮, ౮౮౦, ౮౮౧, ౮౮౨, ౮౮౪.

ఖాస్గివిద్యార్థులు
(నూతనపద్ధతి)

౮౮౬, ౮౮౭, ౮౯౧, ౮౯౫, ౮౯౯, ౯౦౦ ౯౦౩-౯౦౮- ౯౧౩- ౯౧౪-౯౧౫- ౯౧౬ ౯౨౦-౯౨౧-౯౨౪- ౯౨౮-౯౩౧-౯౩౨ ౯౩౬-౯౩౭- ౯౩౮- ౯౩౯- ౯౪౦- ౯౪౪ ౯౪౬-౯౪౭-౯౪౮-౯౫౮-౯౫౯ ౯౬౩ - ౯౬౬ - ౯౬౮ - ౯౬౯ - ౯౭౧ ౯౭౯-౯౮౦-౯౮౧-౯౮౩- ౯౮౫- ౯౯౪ ౯౯౫-౯౯౬-౯౯౭-౧౦౦౨-౧౦౦౩-౧౦౦౪ ౧౦౦౫-౧-౧౦౦౭-౧౦౦౮-౧౦౧౨- ౧౦౧౩ ౧౦౧౪-౧౦౧౬-౧౦౧౭- ౧౦౧౯- ౧౦౨౦ ౧౦౨౫-౧౦౨౭-౧౦౨౮-౧౦౨౯-౧౦౩౨ ౧౦౩౪-౧౦౩౭-౧౦౪౧- ౧౦౪౨- ౧౦౪౫ ౧౦౪౭-౧౦౪౯- ౧౦౫౦- ౧౦౫౬- ౧౦౫౭ ౧౦౫౯- ౧౦౬౨- ౧౦౬౪-౧౦౬౭-౧౦౭౦ ౧౦౭౧,౧౦౭౬,౧౦౭౭,౧౦౭౯-౧౦౮౦,౧౦౮౧ ౧౦౮౩-౧౦౮౫-౧౦౮౬-౧౦౮౮,౧౦౮౯ ౧౦౯౦-౧౦౯౧,౧౦౯౨-౧౦౯౩- ౧౦౯౪- ౧౦౯౫,౧౦౯౬-౧౦౯౯-౧౧౦౦-౧౧౦౨.

స్త్రీలకళాశాల

౧౧౧౦, ౧౧౧౧, ౧౧౧౨, ౧౧౧౫.

స్త్రీలకేస్ హైస్కూలు

౧౧౧౬, ౧౧౧౭, ౧౧౨౦, ౧౧౨౩, ౧౧౨౫, ౧౧౨౬. ౧౧౨౮, ౧౧౩౦, ౧౧౩౧.

స్టాన్లీగరల్సుహైస్కూల్

౧౧౩౨, ౧౧౩౩, ౧౧౩౪. ౧౧౩౫, ౧౧౩౬, ౧౧౩౭, ౧౧౩౮, ౧౧౩౯, ౧౧౪౦, ౧౧౪౧, ౧౧౪౨. ౧౧౪౩, ౧౧౪౪, ౧౧౪౫, ౧౧౪౬, ౧౧౪౭.

సెంట్ యాన్ హైస్కూల్

౧౧౪౮, ౧౧౫౨, ౧౧౫౩, ౧౧౫౪. ౧౧౫౫.

ఖాస్గి విద్యార్థినిలు

౧౧౫౬. ౧౧౫౭. ౧౧౫౮.

ఖాస్గి
(పురాతన పద్ధతి)

౧౧౫౯, ౧౧౬౫, ౧౧౬౭, ౧౧౭౩ ౧౧౭౪, ౧౧౭౫, ౧౧౭౭ ౧౧౮౬, ౧౧౮౭.

విద్యార్థినుల సంగీతప్రదర్శనము

శ్రీరాజా బహద్దరు వెంకటరామారెడ్డి ఓ.బి.ఇ. గారి ఆధ్వర్యమున బాలికల [illegible], అభినవ [illegible] శ్రీమతి [illegible] దేవిగారు [illegible] వారి [illegible] తో [illegible] వివిధ [illegible] రంగములు [illegible] హైదరాబాదులో [illegible] సాయంకాలము ౬-౩౦ గంటలకు ప్రదర్శించెదరు.

టిక్కట్టుమూలమున వచ్చుధనము ఈసంఘ [illegible] వినియోగించబడును.

[illegible] దేవి,
అధ్యక్షురాలు.
యం. సీతారామారావు,
కార్యదర్శిని.

గోలకొండ పత్రిక

ధాతనామ సం॥ర వైశాఖ శు॥

సోమవారము

మొదటిజిల్లాఆంధ్రజన సంఘవార్షికోత్సవము

భగవదనుగ్రహమువల్లను, ప్రభుత్వమువారి కరుణవల్లను ఆంధ్రోద్యమము మందముగానైనను, అవిచ్ఛిన్నముగా ముందుకు నడచుచు, జన్మస్థానమగు హైదరాబాదునుండి జిల్లాలలోనికి నడచుచున్నది. చతుర్థాంధ్రమహాసభ తర్వాత నల్లగొండ, మహబూబునగరము, కరీంనగరము, మెదకు, నిజామాబాదు, అత్రాఫ్ బల్దా జిల్లాలలో కేంద్ర సంఘాధికారముగల జిల్లాసంఘము లేర్పరుచబడినవి. ఇందు నల్లగొండ, మహబూబునగరంజిల్లాసంఘముల యాజమాన్యమున ఆంధ్రోద్యమసందేశమును దూరగ్రామములకు గొనిపోయి గ్రామజనులకు ఉత్తేజముకలిగించుటకు ప్రచారకులు కూడ ఏర్పడి పనిచేయుచున్నారు. ఇపుడు ౧౭ వ తేదినాడు మహబూబునగరం జిల్లా ఆంధ్రజనసంఘముయొక్క వార్షికోత్సవము ప్రభుత్వాధికారులఅనుమతితో నాగరకర్నూలులో వైభవముగా జరుపుటకేర్పాటు చేయబడినదనువార్త మనకెంతో సంతోషకరమైనది. ... జిల్లావారలగు ... ఒకచోటచేరి సమష్టిగా సమావేశమై తమ యోగక్షేమములగూర్చి ఆలోచించుకొని కర్తవ్యములను నిర్ణయించుకొనుటకును, ... సమావేశముద్వారా ... జిల్లాప్రజలనామాజికోత్సాహమును ఉద్దీపింపజేయుటకును ... జిల్లాఆంధ్రసభలలో మొదటిది.

... ఆంధ్రోద్యమమునందు కులమతభేదములపై దృష్టిలేదు. ఈయుద్యమము భాషాభేదమునుబట్టి సౌకర్యముకొరకై పుట్టినదే యిప్పటికిని, ఏయొకభాష తెలియక కన్నడభాషయును తెలుగుభాష మాత్రమే తెలిసిన నిజాంరాష్ట్రీయుల సామాజిక ధర్మపోషణమే ఉద్దేశ్యముగ గలిగియున్నది. మన ఆంధ్రమహాసభనమానాంతరముగ మహాసభలు ప్రారంభమైనవియు, అప్పుడు మహారాష్ట్ర ... ఆంధ్రుల అనురాగ్యమునజరుగుటయు మనరాష్ట్రములో కులమతభేదములకడ్డముగా కత్తిగీటు వేసినవి. కనుక ఈ విశాసము నిజాంరాష్ట్రక్షేమము హృదయమునగల ప్రతిపౌరునికిని హర్షదాయకమైనదే. కనుకనే ప్రభుత్వమువారును అనుకూలించుచుండుటగాంచుచున్నాము.

ఆంధ్రులకు, ఆంధ్రులుగ నున్నారను కారణముచే, తక్కినవారల సమస్యలకంటె భిన్నమైనవిగ ఉదయించు నిజమైన సమస్యలు ఎక్కువ యుండవు. భాంగ్ పాన శాలల నిషేధము తొలగించుట, మద్యపాననిషేధము, రైతులాభివృద్ధి ఇత్యాది సమస్యలు ఆంధ్ర మహారాష్ట్ర కర్ణాటకులకందరికిని సమానముగనేనుండును. వివరములలో భేదములురావచ్చునుగాని, అవి ఆంధ్రులకు ఆంధ్రత్వముచేగాని, కర్ణాటకులకు కర్ణాటకత్వముచేగాని వచ్చునవిగావు. అవి ప్రాంతపరిస్థితుల భేదములనుబట్టి వచ్చునవి. కనుక జిల్లాప్రజలందరును ధైర్యముతో ఈ సభలో పాల్గొని జయప్రదముగ నెరవేర్తురుగాక.

సంవత్సరమునకు ఒకసారి జరుగు ఆంధ్రమహాసభలలో మొత్తముమీద తెలంగాణాకు ముఖ్యములైన సమస్యలు మాత్రమే ప్రాముఖ్యము వహించును. కాని అసామాన్యసమస్యల వివరములనువిడదీసి పరిశీలించుటలో జిల్లాజిల్లాకు వేరువేరుసమస్యలురావచ్చును. తమజిల్లాకు సంబంధించి, మూవత్తు నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర మహాసభకు చిల్లరవనిపించు సమస్యలు చర్చించి పరిష్కరించుటకును, ఈ విధముగా పెద్దమహాసభయొక్క పనిని సులువుచేయుటకును, జిల్లాఆంధ్రజన సంఘవార్షికోత్సవములు ఎంతేని ఉపకరించగలవు.

పరిశ్రమల తరగతులు

ఇటీవలనొకసంచికలో కాటేజిఇండ్‌స్ట్రీస్ ఇన్స్టిట్యూటువారు ప్రకటించిన ప్రకటనను పత్రికాపాఠకులు గమనింపగలరు. ఆప్రకటనలో నగరమందును జిల్లాలలోనుండి యీ క్రింది పరిశ్రమలు ఉచితముగా నేర్పింపబడునవికలవు

౧ నేత.
౨ రంగులఅద్దకము
౩ అల్లకము లేక కుట్టు
౪ జంపఖానానేత
౫ ఉన్ని నడకుట, కంబళనేత
౬ ఒకినగిపని
౭ పేముపని, తట్టలుతయారుచేయుట
౮ లక్కపనిచేయుట, ఆటవస్తువులు తయారుచేయుట

గ్రామములనుండు నేతపనివాండ్రలో కన్నయు అనగా ... వారియొక్కయు, రంగుపనివారి ... యొక్కయు అనగా రంగ్రేజీ వారియొక్కయు వంశీకులకు నెలకు రూ ౧ లు స్కాలర్షిప్పులుకూడ ఇత్తుమని ప్రకటించినారు. ఇదిమంచిఅవకాశము. ఉపకారవేతనములు దొరకినను దొరకకపోయినను, పై పరిశ్రమల నేర్చుకొని జీవనము గడుపదలచువారు వెంటనే యీ అవకాశమువలన లాభముపొందవలెను.

అయితే ఈ ఇన్స్టిట్యూటువారు ఇంతప్రకటన ఇచ్చినారుగానిఒక్కమాట మాత్రము విశదీకరించిన బాగుండును. పల్లెలనుండి వచ్చువారికి ఉర్దూగాని ఇంగ్లీషుగాని రాదు. అవికొంచెమైనవచ్చినా వారీపనులకురారు. వారు ముఖ్యమైనయిని తెలుగు ... వివరములు పెట్టుకొనుటలో వెనుకీయరు. కావున ఈఇన్స్టిట్యూటులో తెనుగు, మరాటీ, కన్నడము లేక యీ మూడింటిలో నేభాషలోనైనను బోధించుకొనుటకు ఏర్పాటున్నదో లేదో తెలుపవలెను. దానిని వివరించిన బాగుండునని సూచించుచున్నాము

ఉద్యోగవిషయములు

విద్యాశాఖాధ్యక్షులగు ఖాన్ ఫజలుమహమ్మదుఖానుగారు, మెకంజీ విద్యాప్రణాళికను పరిపూర్తిగావించుటకై చీఫ్ ఆర్గనైజరుగా నియమింపబడుటచే, తిరిస్థానము లోవిద్యాశాఖోపాధ్యక్షులగు మౌల్విమహమ్మదుహుసేను జాఫరుగారిని ఏర్పరచి వారు తీసికొనిరి ... పదవిని స్వీకరించిరి చీఫ్ ఆర్గనైజరుగారు నిన్న పంజాబునకువెళ్లిరి.

అత్రాఫుబల్దా సదరుమోహతెమీం ... అగుమౌల్వీ సయ్యదుఅలీఅక్బరుగారిని ఎడ్యుకేషనల్ బోర్డు కార్యదర్శిగా నియమించిరి.

సివిల్ సర్వీసు పరీక్షా ఫలితములు

హైద్రాబాదు సివిల్ సర్వీసు కమిటీవారు సివిలుసర్వీసు చట్టముదఫా ౪(బె) ప్రకారము ఈదిగువ అయిదుగురిని సివిలుసర్వీసునకై గ్రహించిరి.

౧. మీరుసజాదలీ బి. ఏ. [మద్రాసు] ౨. హుమాయూన్ యార్ ఖాన్ బి. ఏ. [మద్రాసు] ౩. మహమ్మదుగౌసు సిద్దిఖి, యం యస్సి. [ఉస్మానియా] ౪. నిజాముద్దీన్ అహమదు బి ఏ [మద్రాసు] ౫. మహమ్మదు హైదరు బి. ఏ: [ఉస్మానియా] ౬. రామ రాజా ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగర్ బి. ఏ [ఉస్మానియా]

ప్రభుత్వ బహుమానము

సదరుమహాసభలో పూర్వము నేగేదారుగనున్న రషీదొద్దీన్ అహమదుయొక్క భార్యకు రు ౩౦౦ బహుమానముగా యిచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారంగీకరించిరి.

సహాయవేతనము

పూర్వము సైన్యశాఖ మరియు విద్యాశాఖ మంత్రియగు నవాబు ఖలీఉద్దౌలాగారి మొదటి భార్య అమీరున్నిసా బేగంగారికి రు ౩౦౦ లు, రెండవభార్య మహబూబు బేగంగారికి రు ౧౦౦ లు జీవితాంతము సహాయవేతనముగా ఇచ్చుచుండుటకు ప్రభుత్వమువారంగీకరించిరి

ఉద్యోగకాలపు హెచ్చింపు

జిల్లా కోశాధ్యక్షులగు శ్రీయుత ... రావుగారి ఉద్యోగకాలములో ౧౩౪౬ ఫసలి ఇస్ఫంవారు నెలనుండి ౧ సంవత్సరము హెచ్చించిరి.

సైన్యశాఖ సదరుమొహతెమీంఅగు శ్రీయుత అయ్యర్ ... గారి ఉద్యోగకాలములో ౧౩౪౬ ఫసలి మెహరు ౨౪ వ తేదినుండి ౧ సంవత్సరము పొడిగించిరి.

(౧౧తేదు) ఎండవేడిమి ౧౧౧ డిగ్రీలు

శాసనసభా సవరణ చిత్తుశాసనము

హైద్రాబాదు తేదీ ౧౧

గతశుక్రవారము సాయంత్రము సికింద్రాబాదు జంషెడ్ హాలులో నుండు డాక్టర్ పర్సి ఇటలీగారి అధ్యక్షమున నొకసమావేశము జరిగినది, అందు శ్రీయుత వైద్యాగారు సిద్ధపరచిన శాసనసభా సవరణశాసనముపై తీవ్రచర్చలు జరిగెను. ఈసవరణశాసనము ప్రవేశపెట్టుటకు శ్రీయుత వైద్యాగారు అర్జుల కొరకై పూర్వపు శాస్త్రవేత్తయగు రాజాబహద్దురు కృష్ణమాచారిగారు అభిప్రాయమిచ్చిరి, కాని ఈసభ అచిత్తుశాసనములు ఆమోదించుటకే ఏర్పడినది.

మొదట శ్రీయుత వైద్యాగారు చిత్తుశాసనమునకు అనుకూలముగా ఉపన్యసించిరి దీనిని యస్. బి. శర్మ బ్యారిష్టరు, పిట్ రాంకిషన్ దత్తు, బాటికిషన్ రావు, డా॥ ఆండర్సన్ గార్లు మొదలగువారు ఆమోదించిరి,

తుదకు అధ్యక్షులవారు, "ఒమాజవామోదము బడసిన ఈతీర్మానమును ప్రవేశపెట్టబడుటకు ప్రభుత్వఆజ్ఞ ఇచ్చుటవిధి అనుజ్ఞలభింపని పక్షమున నిజాంప్రభువుగారి సముఖమునకు ఒక వర్గము వెళ్లవలసియుండునని వాక్రుచ్చిరి

క్రీస్తుసువార్త ప్రచారమహోత్సవము

క్రీస్తు కథాకాలక్షేపములు

౧౯౩౭ సం॥ము మే ౧౭వ తేది సోమవారమునుండి ౨౩వ తేది శనివారమువరకు ప్రతిదినము సాయంత్రము ఆంధ్ర గాంధర్వ, బిరుదాంకితులైన జి. యోహనుగారు క్రీస్తుకథాసత్కాలక్షేపములు చేయబోవుచున్నారు ప్రతివారును ఉచితముగావచ్చి ధన్యులుగావలెనని మనవిచేయుచున్నాము.

స్థలము:-రాంకోటు వెస్లీదేవాలయము.
కాలము:-ప్రతి సాయంత్రము ౬-౩౦ గంటలకు ఆరంభమగును.

క్రీస్తు కథాంశము
౧. యేసు దివ్యజననము, ౨. యేసు పరమగురువు. ౩. యేసు వైద్యోత్తముడు, ౪ యేసు దీనబంధువు, ౫. యేసు-ముక్తిమార్గము ౬. యేసు-ఆత్మానందము.

అమరావతి నెల చందాదారులకు

... చందాదారు ... పత్రికాధిపతులు ... కావున తమచందా ... మునకు ... వినియోగపలసె ... చేరునటుల మా ... ప్రార్థించుచున్నాము. లేకున్న ... తీరు తర్వాత వి. పి. చేయబడును. ఈదిగువ నెంబర్లు ... అభ్యసులపైననే యుండును

౩౧, ౩౩, ౪౩, ౪౯ ౬౦ ౬౮ ౭౧, ౭౫, ౭౭, ౮౩, ౮౯, ... ౧౦౧, ౧౧౩, ౧౧౧, ౧౨౧ ౧౨౩ ౧౬౦, ౧౬౬, ౧౭౬, ౧౮౪, ౧౮౩, ౧౯౯ ౨౦౯, ౨౧౦, ౨౨౧, ౨౪౧, ౨౫౪, ౩౦౪, ౩౨౯, ౩౬౯, ౪౧౩, ౪౫౯, ౪౩౬, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ౬౦౦ [illegible] [illegible] [illegible]

జార్జిచక్రవర్తి పట్టాభిషేకము

మే ౧౦వ తేదినాడు మరల పట్టాభిషేక తంతుయొక్క సాధన [రీహార్సల్] జరిగెను.

మే ౧౧వ తేదినాడు డొమినియనుల ప్రధానమంత్రులును, భారతదేశమునుండి పంపబడినవారలును, కౌన్సిలు మంత్రులును బకింగుహాం రాజసౌధమందు చక్రవర్తిగారికి భక్తివిశ్వాసములను ప్రకటించు వినతిపత్రములనర్పించగా, చక్రవర్తిగారు సమాధానమిచ్చుచు, తనతండ్రి జార్జిలను స్మరించి గిలమనిరి. ఆరోజే అక్కడనే చక్రవర్తిదంపతులు విందుచేసిరి. ౪,౫౦౦ మంది అతిథులందు పాల్గొనిరి.

౧౨ మే నాడు ఉదయము ౧౦½ గంటలకు బకింగ్ హాం రాజమందిరమునుండి నాలుగుటన్నుల బంగారపుకోచిబండి ౘ గుర్రములచేలాగబడుచు వెస్ట్‌మినిస్టర్ అబీకి రాజదంపతులను ఊరేగింపుతో గొనిపోయెను. ఈకోచిబండి మీదను ప్రక్కలను సంప్రదాయప్రకారము అలంకారములు భటులవ్యవస్థలు చేయబడియుండెను. ఊరేగింపువెంటనుండిన సైనికులు ఖాకీ డ్రెస్సునగాక బంగారు జరీతోగూడిన ఎఱుపుడ్రెస్సు ధరించియుండిరి. రాజదంపతులు అబీచేరగనే తప్పెటలు మ్రోగెను. రాజదంపతులు బండిదిగగనే పట్టాభిషేకవస్తువులను ఆర్చిబిషప్‌గారును వారిసహాయకులగు బిషప్పులను స్వాగతమొసగి ఊరేగింపుతో తత్సమయానుకూలములగు కొన్ని ఇంగ్లీషుమంత్రములు పాడబడుచుండ పట్టాభిషేకరంగమును ఎక్కించిరి. ఆ రంగముపై మాసినబంగారు పన్నెగల [illegible] జంపఖానాపరువబడి యుండెను. రాజదంపతులు ఆమోకరించి ప్రార్థనచేసి కుర్చీలలో కూర్చుండిరి.

అంతట పురోహితులు నలుగురు నాలుగుదిక్కులను నడచి ఈరాజును మీరంగీకరించెదరా యను మంత్రమును చదువుటయు, అందరు సరేనని మంత్రపుజవాబిచ్చుటయు జరిగెను.

తర్వాత రాజును "మీరుమీ ప్రజలనందరిని వారివారిశాసనముల ప్రకారము పాలించెదరా, ఇంగ్లండులో ప్రాటెస్టెంటు మతమును పాలించెదరా" మున్నగు ప్రశ్నలు వేయుటయు, రాజు అంగీకరించుచు ప్రమాణము చేయుటయు — అను ప్రమాణ ప్రదానకార్యము జరిగెను. [illegible] మీదను పై సంతకముచేయబడెను [illegible] కార్యక్రమము జరిగెను — [illegible] సంప్రదాయానుసారము ఇంగ్లీషుమంత్రములతో రాజు [illegible] కింగ్ యాడ్వర్డ్స్ కుర్చీపై కూర్చుండబెట్టిరి — రాజుపై ఒకబంగారు వన్నెచాందిని [illegible] [illegible] అంతట ఆర్చిబిషప్పు కొంత [illegible] రాజుయొక్క అరచేతులను, [illegible] [illegible] [illegible] వెస్ట్‌మినిస్టరు [illegible] పూజావేదికనుండి తెచ్చిన [illegible] లార్డ్ గ్రేట్ చాంబర్లేను [illegible] రాజుగారి [illegible] పూజావేదికపై [illegible]

తర్వాత చక్రవర్తికి రాజోచితవస్త్రములను [illegible] మంత్రకరముగ [ఇంగ్లీషు మంత్రములతోను!] [illegible] ఆభరణములు పూజావేదికపైనుంచిమరల కింగ్ యాడ్వర్డు గారి కుర్చీలో కూర్చుండిరి— అంతట [illegible] మొదటగిచ్చిన ఒకకత్తి (అదియొక బిరుదు) "ఒకపండిత [illegible] నివేదనమని, అర్పితిసికొని [illegible] తక్కిన [illegible] చక్రవర్తిగారు వేరుటి పట్టుకొనియుండెను—

పిమ్మట చక్రవర్తికి ఆర్మిల్ (అలంకృతవస్త్రము), రాజవస్త్రము ఒసగబడెను— [illegible] ఒసగబడెను— [illegible] పూజావేదికపైనుంచబడెను—

తర్వాత ఆర్చిబిషప్పు ఉంగరమును చక్రవర్తిగారి కుడిచేతి రవ వ్రేలికితో [illegible] దండమును చేతికిచ్చెను—

తర్వాత ఆర్చిబిషప్పు వేదికమంచివచ్చి వెస్టుమినిస్టరు డీనుమంచి కిరీటమునుదీసి చక్రవర్తియొక్క శిరస్సుపైనుంచెను— అంతట ఏహోమపాత్రములు చదువబడెను— అప్పుడుచక్రవర్తిని సింహాసనాసీనునిగావించి ఆర్చిబిషప్పు మొదట రాజోచిత పన్నెవము చేసెను— తర్వాత గ్లాస్టర్ డ్యూకు. రాజవంశజులు, ప్రతిశకరగణవేసు [illegible] రాజభక్తిని వెల్లడించెను— ప్రతివారును రాజుమోకాళ్లవద్ద మోకరించుకొని కిరీటమును తాకి రాజుగారి ఎడమచెక్కిలి ముద్దాడిరి— ఈవిధానమునకై ఒక పావుగంటపట్టెను; ఈపావుగంటలోగా [illegible] రాజసన్మానకీర్తనలు పాడబడెను— ఈవిధగా రాజభక్తిసమర్పణ పూర్తి కాగానే తప్పెటలు మద్దెలలు మ్రోగుచుండ జనులనుండి "భగవంతుడు జార్జిరాజునురక్షించుగాక" అనుశబ్దములు మిన్నుముట్టెను—

రాణిగారి పట్టాభిషేకము

తర్వాత రాణిగారి పట్టాభిషేకము జరిగెను— ఇది రాజుగారి పట్టాభిషేకమువలెనే నుండెను— గాని నిరాడంబరముగనుండెను— రాణిగారు రాజుగారి సింహాసనము ప్రక్కగనపోవుచు రాజుగారికి నమస్కరించి తనసింహాసనమువద్దకుపోయెను— అంతట సంగీతముజరిగెను—

చక్రవర్తిదంపతులు సింహాసనములనుండి దిగి పూజావేదికవద్దకుపోయి కిరీటములుతీసి ప్రార్థనలగావించిరి. కమ్యూనియన్ సర్వీసులో కొంతభాగము సాగించబడెను— ఆర్చిబిషప్పు ఆశీర్వచనము చేసినతర్వాత, టిఢియం కీర్తనపాడబడెను— అంతే రాజచిహ్నములన్నియు వదలివేయబడెను— రాజు సెయింట్ యాడ్వర్డ్ చాపెల్ లోనకిపోయి రాజవేషమువిడచి ఎరుపురంగువెల్వెటుదుస్తులను ధరించెను— తర్వాత రాజదంపతులు పడమటిద్వారమున తామువచ్చిన త్రోవనేవచ్చిరి— ఇరువురు క్రాసుగలదండములను కుడిచేతులలో ధరించియుండిరి— రాజు ఎడమచేతిలో చెండును, రాణి ఎడమచేతిలో పావురము చిత్రముగల దంతపుదండమును ధరించియుండిరి— ఇరువురికిని కిరీటములుండెను—

పూర్వకాలపు పట్టాభిషేకములలో లేనిది క్రొత్తదైనది ఇరువురు స్త్రీలు సంగీతము విని [illegible] సంగీతములో పాల్గొనిరి—

ఇట్లు పట్టాభిషేకమహోత్సవమునుధ్యాహ్నము ౨ గంటలకు ముగిసెను. అప్పటికే వస్తువులు [illegible] అబీనుండి ఊరేగింపు [illegible] [illegible] కిరీటములను [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఊరేగింపులో [illegible] [illegible] సాయంకాలము [illegible] గంటలకు [illegible] బకింగుహాం చేరుకొనెను—

[illegible]

[illegible] వెస్టుమినిస్టర్ అబీలోగల [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] తెలియచేయబడెను— [illegible] [illegible] [illegible] ఇంకొకటేమనగా, భారతదేశమునుండిపోయిన సైనికులలో మేజర్ [illegible] పంజాబీసైనికుడు [illegible] [illegible] అలసి, ఒకహీనుడై పట్టాభిషేకము తిరుగుటాకే గింపులో క్రిందపడిపోయెను— అప్పుడతనినిఅంబులెన్సులో ఎత్తుకొనిపోయిరి—

చక్రవర్తిగారి సందేశము

పట్టాభిషేకపురోజు రాత్రి చక్రవర్తిగారు బకింగుహాం రాజమందిరమునుండి ఉపన్యసించుచు, తనకురాణికిని భక్తివిశ్వాసములను విన్నవించుచు సామ్రాజ్యమునందలి అన్నిభాగములనుండివచ్చిన సందేశములకుకృతజ్ఞతజెప్పి, "నా పోవువత్సరములలో నాకృతజ్ఞతను మీసేవ చేయుటలో చూపించగలుగుదునేని, ఆభారమునేను అవలంబించ వగినదనిమాత్రమిప్పుడు చెప్పెదను," పూర్వపట్టాభిషేక మహోత్సవముకంటె ప్రస్తుతపు దానిబర్హము విశాలమైనదనుచు, దానికికారణ మిట్లుచెప్పిరి. "ఇప్పుడు డొమినియనులు ఈప్రాచీనరాజ్యముతో సరిసమానమైన భాగస్వాములుగనున్నవి."

మే ౧౩వ తేదిరాత్రి ఆదేశములనుండి పంపిన మరియొక సందేశములో చక్రవర్తిదంపతులు పట్టాభిషేకోత్సవమును జయప్రదముగ ముగియుటకు తోడ్పడినవారలనందరిని అభినందించుచున్నారు.

౧౪వ తేదినాడు భారతదేశమునుండియు, డొమినియనులనుండియు పట్టాభిషేకమహోత్సవమునకువచ్చిన సేనలఅధికారులకు పతకమును చక్రవర్తిగారొసంగిరి.

హైదరాబాదులో

చక్రవర్తిగారి పట్టాభిషేకోత్సవ సందర్భము హైదరాబాదులో సెయింటుజార్జిచర్చిలో ఉదయము నిజాంప్రభుత్వమందలి అధికారులసమక్షములో ప్రార్థనలు ఉదయము [illegible] గంటలకు జరుపబడెను, ఆదేశశ [illegible] ౧౦౧ తోపులుకాల్చబడెను.

లండనులోజరిగిన కార్యక్రమమునంతటిని హైదరాబాదు ప్రజలకు తెలుపుటకు ప్రభుత్వపురేడియోశాఖవారు, ౧౧. గంటలకాలము [illegible] చేయుచుండెను. రాత్రి [illegible] నవాబ్ మెహదియార్ జంగ్, [illegible] బహదూర్ [illegible] [illegible] దివాన్ బహదూర్ ఏ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

సికింద్రాబాదులో

[illegible] ప్రధానమైన [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] సి.పి. [illegible] జరిగెను—

[illegible] [illegible] [illegible] జరిగెను— [illegible] [illegible] [illegible] సాయంకాలము [illegible] (హైదరాబాదు)లో దీపాలంకరణము, ప్రార్థనలు జరిగెను—

సాయంకాలము సికింద్రాబాదులో [illegible] పెరేడుగ్రౌండులో [illegible] బడెను— [illegible] క్రికెట్‌గ్రౌండులో [illegible] [illegible] సంస్థానాగ్రౌండులో నే దీపాలకరప్రదర్శనము జరిగెను— సికింద్రాబాదులో అన్యసమాజములవారును ప్రార్థనలు జరిపిరి— [illegible] దీపాలంకరణము లజేసిరి—

౧౨ మేనాడు సాయంకాలము [illegible] పట్టాభిషేకస్మారకముగా [illegible] గారిచే [illegible] ౫౦,౦౦౦ల [illegible] అప్పుడేకేర్పు కట్టబడిన [illegible] [illegible] ప్రారంభోత్సవము [illegible]

ఇతరచోట్ల

ఇట్లేపేటలు, ఢిల్లీ, బొంబాయి, పాట్నా, కలకత్తా, లాహోరు, మద్రాసు, పూనా, డార్జిలింగు, కటకం, షిల్లాంగు, కోటలలో పిల్లలకు మిఠాయి, దీపాలంకరణము, ఉపన్యాసములు, సభలు, పూజలు, ప్రార్థనలు మున్నగునవి జరిగెను.

పూనా సత్యాగ్రహము

పూనా: మే ౭

సోన్యామారుతీ దేవాలయ సత్యాగ్రహము విషయమున ఆందోళనగూర్చి ప్రభుత్వమువారికి తెలియచేయుచు ఏన్.ఎల్. కరండీకరు, బొంబాయి అసెంబ్లీసభ్యుడును విప్‌వగువారు గవర్నరు గారికి, స్థలియమంత్రులకు తంతివార్తలను పంపిరి- అయమలారవార్జి అతిదారుణముగ విచక్షణలేకుండ జరిగినదనియు, ప్రక్కనున్న కొన్ని ముఖాలలో కూర్చున్నవారు కూడ కొట్టబడిరని యు తెలిపిరి-

మునిసిపలు సంఘసభ్యులును, శాంతిసంఘ సభ్యులునగు పాసటులాలువారు చేయునొక దుకాణమునందు ఉదయము కూర్చొని యుండగా ఒక సార్జంటు అతని బయటకు యీడ్చి కొట్టితెన్ననని, సార్జంటుపై మేజస్ట్రేటు కోర్టులో దావా దాఖలు చేయబడెను- నేడు మొత్తం ౧౧ మంది అరెస్టు చేయబడిరి-

హర్తాల్

లాఠిచార్జిని నిరసించుటకు నగరమంతయు నేడు హర్తాళు జరిగినది- సాయంకాలము ఒక బహిరంగసభ జరిగినది- భూపటుకరు గారు అధ్యక్షత వహించిరి- ఉదయం జరిగిన లాఠిచార్జిని నిరసించుచు, గాయపడినవారియెడల సానుభూతి చెప్పుచును తీర్మానించబడెను-

ఈనెల ౧౨-వ తేదిగూడ హిందువులు హర్తాల్ జరిపి, పట్టాభిషేకం ఉత్సవములలో పాల్గొనరాదని తీర్మానించబడెను-

నేడు సత్యాగ్రహమునందు పాల్గొనిన ౭౦ మందిలో ౧౦మంది సాయంకాలము సరికి అరెస్టు చేయబడిరి- శ్రీమతి సుభద్రాబాయి తొర్కుండిగారు స్త్రీవరు సత్యాగ్రహమొనర్చినను అరెస్టు చేయబడలేదు-

శ్రీమూలం అసెంబ్లీ

త్రివేంద్రం మే ౭

శ్రీమూలం అసెంబ్లీ శ్రీచిత్రా స్టేటు కవున్సిల్లకు సభ్యులను పేర్కొనుటకు ప్రభుత్వమువారెంతయో జాగ్రతగ యోచించిరి. ఎన్నికలలో ప్రాతినిధ్యము బడయజాలని సంఘములకు ప్రాతినిధ్యమునిచ్చుట ముఖ్యమని నిశ్చయించిరి. అందుచే వాటికేశ్వరులు వర్తకసంఘము, దేశీయ బ్యాంకులకు ప్రాతినిధ్యమొసగిరి.

కార్మిక ప్రతినిధి మామూలు నియోజకవర్గము నుండి ఎన్నుకొనబడెను. స్వల్పసంఖ్యాకుల తరఫున వ్యవసాయము, చేతిపనులచే జీవించు కార్మికులకు ప్రాతినిధ్యమునొసగిరి.

ఈ రెండుసభలకు ప్రభుత్వమువారు స్త్రీలను కూడ నియమించవలసియున్నది. మహమ్మదీయ ఎజవా సంఘములకు అదనపు ప్రాతినిధ్యము నొసగెదరని అభిప్రాయపడిరి.

ఆస్తిక నిర్మాణవిషయములందు వెనుకబడియున్న స్వల్పసంఖ్యాకులకుగూడ ప్రాతినిధ్యమునియమించెను. వారి సంఖ్యనుబట్టి ప్రతినిధులను ప్రభుత్వమువారు నియమించెదరు. పులయ కమ్మారి, సంబవర్, పరవ, అరయ వాల వర్గాలవరు సంఘములకు ప్రాతినిధ్యము నొసగుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి.

రాజకీయప్రకాంగ్రెసు జయసుచోటు

అహమ్మదాబాదు: మే ౧౧

గుజరాత్ సమాచారపత్రిక బార్డోలీవిలేఖరి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు- గాంధీ వల్లభాయి పటేలు, మహాదేవ దేశాయిగార్లతో నియదాలా, హరిపురా అప్రదా గ్రామములనుచూచి ఎచ్చట కాంగ్రెసుసమావేశము జరుపవలెనని రెండు గంటలసేపు చర్చించి చివరకు హరిపురా గ్రామములో సభజరుప అనుకొనిరి- గాంధీజీపై దీనిపై ఏదే నిర్ణయము తెలియజేయుదురు-

లాహోరు ముసల్మానులను చక్రవర్తి పట్టాభిషేక మహోత్సవమున బహిష్కరించుట

లాహోరు మే ౭

పాలస్తైనులో యూదులపక్షము వహించి అరబులకు ప్రతికూలముగ బ్రిటిషువారు ప్రవర్తించుట గర్హ్యమనుచు పట్టాభిషేక మహోత్సవ సందర్భమున ఎట్టిపుత్సవములందును ముసల్మానులు పాల్గొనరాదని బాదషాహి మసీదులో ముసల్మానుల మవులాన జఫ్రఫ్ఖాను గారి యధ్యక్షతను సమావేశమయి తీర్మానించిరి- అభివృద్ధికరమగు పనులన్నిటియందును కాంగ్రెసుతో సహకారము సలుపవచ్చునుగాని ముసల్మానులను కాంగ్రెసులాభమునకు వినియోగించుకొనుట అంగీకరించరాదనిరి.

మాలర్‌కోట్లా అల్లరులఫలితము

మాలర్‌కోట్లా, మే ౧౧:—

మాలర్‌కోట్లా అల్లరులనుగూర్చి రాజద్రోహకరమగు ఉపన్యాసముల నొసంగిరని ఆరగురు ముద్దాయిలకు శిక్ష విధించిరి.

ఈ అల్లరులకు కారణమగు ముస్లిం నాయకునకును, మరి ౫ గురకును ఆరేసి ఏండ్లు కఠినశిక్ష విధించిరి. ౫ గురకు ౫ ఏండ్లుశిక్ష వేసిరి. మిగిలినవారికి కొంత తగ్గుశిక్ష విధించిరి.

బీహారు మంత్రి హిందూ ముస్లిం సఖ్యత కూర్పుట

పాట్నా: మే ౧౧

బీహారు ప్రధానమంత్రి యిమ్-యూనస్‌గారు ఏసారం, అర్రా, ఔరంగాబాదు, గయాజిల్లాలలో, సంచారముచేసి నేడిచటకివచ్చిరి-అచ్చట ప్రతిజిల్లాలోను వారికి సన్మానపత్రము లొసంగిరి- హిందూ-ముస్లిం కలహములలో ఇటీవల ఒకరిపై నొకరు పెట్టుకొన్న కేసులను తీసివేయించి వారిలో వారికి పరస్పర సౌమ్యభావముండునట్లు చేసిరి- ఈకలహములు ఏప్రిలు ౧౭వ తేదిని ఔరంగాబాదులో జరిగినవి-

పట్టాభిషేకము ఢిల్లీలో ఇండ్లసోదా

న్యూఢిల్లీ: మే ౧౨

పట్టాభిషేకమును బహిష్కరించవలయునని ప్రచారము చేయుటకు వ్రాసిన కాగితములను వశముచేసికొనుటకు స్థానికాపరాధ పరిశోధక శాఖవారు చాలయిండ్ల సోదాచేసిరి-

సరిహద్దు ప్రాంతాలలో చిన్న కలహములు

మే ౧౦, ౧౧ తేదీలలో డమెడిల్ క్యాంపులో చిన్నపోరాటము జరిగినది- ఆక్యాంపు కాపలాకాయువారు, శత్రుదళములతో పోరాడిరి. వానలో తోనాలిక్యాంపుమీద దాడి జరిగినది- మే ౧౧వ తేదీని రాజమార్‌దళము వాయువ్యభాగమునకు దాడివెడలెను- అచ్చటను శత్రువులజాడ కనబడలేదు- నోసాలీ, మిరాన్‌షాహ ఆహారపదార్థములు సురక్షితముగా పోయినవి- నానా ప్రాంతాలలోను శాంతి యున్నది-

మాడ్రిడుపై బాంబులు

మాడ్రిడ్: మే ౧౧

విద్రోహసైన్యమున వెళుం మరుగుగా నుంచిన ఫిరంగులు మాడ్రిడ్ నగరముపై ప్రేల్చబడినవి- పెద్దపెద్దగుండ్లు నగర మధ్యభాగమున చాలపడినవి- కొన్ని కొన్నిపేటలలోపడి కొన్ని మేడలయిండ్లు కూలిపడిపోయినవి- గ్రాన్వియాలో కొన్నిక్షిపణులు నేలమట్టమయినవి-౧౦ మందిచనిపోయిరి- ౧౫౦మందికి పైబడి గాయములుతగిలినవి-

పూనా మారుతీ దేవాలయ సత్యాగ్రహము

పూనా, మే ౧౧

నేటిమధ్యాహ్నము జిల్లా మేజస్ట్రేటు మే ౧౨, ౧౩వ తేదీలలో ఏవిధమైన ఊరేగింపులను జరుపరాదని ౧౪౪వ సెక్షను ప్రకారము ఉత్తరువులు చేసిరి. సాయంకాలము ౪ గంటలకు ౧౪గురు మనుష్యులు అరెస్టయిరి.

మహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ అధ్యక్షులు శంకరావుదేవు గారు పూనా సత్యాగ్రహము విషయములో కాంగ్రెసు విధానము తెలుపుచు కాంగ్రెసు ప్రధానోద్దేశ్యము రాజకీయస్వాతంత్ర్యము దానినుండి తొలగరాదు అని ప్రకటించిరి.

పూనా: మే ౧౧

సోన్యామారుతీ దేవాలయములో నూరుమంది భక్తులు రాత్రి ౯ గంటలకు గంటలువాయించి పూజచేయబోయిరి. వారిలో ౨౭ గురిని అరెస్టు చేసిరి.

పూనా: మే ౧౨

పూనాలో ధాన్యము, బట్టలు, కూరలదుకాణములన్నియు నేడు హర్తాళి జరిపినవి. తమ అయిష్టతను తెలియజేయుచు రెండు ప్రజాపక్ష దినపత్రికలలో ఒకపేజీలో అక్షరములు లేకుండ నల్లటిఅంచుమాత్రము ముద్రించెను. నేడు ౧౦గంటల లోపున ౧౭గురను అరెస్టు చేసిరి.

బొంబాయిమంత్రుల కార్యప్రణాళికలో అదనపు పన్నులు

బొంబాయి మే ౧౧.

బొంబాయి మంత్రివర్గము వివిధవిషయముల జాగ్రత్తగా పరిశీలించి తామువివరకు ఏర్పరచుకొన్న కార్యక్రమమున - వారువేసికొన్న ఖర్చు సంవత్సరమునకు ౧౨౫ లక్షలు వీనిలో విద్యకు ౧౧౧ లక్షలు, లాండు రెవిన్యూకు ౨౪ లక్షలు ఆటవీశాఖకు ౫ లక్షలు, నిషేధనలకు ౩౦ లక్షలు వైద్యసహాయము వగయిరాలకు ౧౦ లక్షలు పల్లెటూళ్లలో నీటివసతికి ౫ లక్షలు పరిశ్రమలకు వ్యవసాయమునకు గ్రామాభివృద్ధికి ౧౦ లక్షలు ఇందుకుతగుధనము చేకూర్చుటకు అదనపు పన్నుల వేయుటగూర్చి యింకను యోచనచేయుచున్నారు. అచిత్వరలో శాసనసభలో చర్చకు తెచ్చెదరు.

జాతిసంస్థానము తిరువాన్కూరు ననుసరించుట

భవనగరు; మే౧౧.

అంకలేశ్వరములోని సార్వజనిక మందిరములోనికి ఈనెల౧౭వ తేదినుండి హిందువులను వివిధవర్గములవారిని రానిచ్చుటకు జాతి సంస్థానాధిపతి థాకూరుసాహెబ్ మహారాజా గారు సమ్మతించిరి. ఈ దేవాలయమున రామచంద్రుడు, అన్నపూర్ణాదేవి, మహాదేవ, హనుమాన్, సత్యనారాయణ విగ్రహములు గలవు. దేవాలయములలోనికి హరిజనులకు ప్రవేశమొసంగ నిశ్చయించవలెనని యావారు సనస్థానములలో ఇది మొదటిది అగును.

కార్మికులపగ సాధించుట

కలకత్తా మే౧౧:—

సమ్మెకట్టును విరమించి, పనులకేగిన కార్మికులమీద, బెల్విడియర్, ఫోర్టుగ్లాస్టరు, బడ్జిబడ్జి, లోతియాన్, శ్యాంనగర్, తదితర జనుములల్లో పగసాధింపబడుచున్నదని వెంటనే జోక్యము కల్పించుకొనవలెనని సమ్మెసంఘము యొక్క-కార్యదర్శి సుధీంద్ర ప్రమాణిక్ గారు బెంగాలుప్రభుత్వ ప్రధానామాత్యుడగు ఏ.కె. ఫజ్లుల్‌హక్ గారికి టెలిగ్రాము పంపిరి.

సరిహద్దులో పోరాటము

సిమ్లా, మే౧౨.

మహసూదులను సరిహద్దుజాతికి చెందిన మూకయొకటి కలాచి, తత్పరిసర గ్రామములలో కొల్లగొట్టుకొనిపోవుటకై రాగా, లోని గ్రామమువద్ద నుంచబడియున్న సరిహద్దుసైనికులు, ఆమూకనుఎదుర్కొని పోరాడిరి. ప్రభుత్వప్రకటనయొకటి యిట్లు తెలుపుచున్నది-

మేనెల ౪వతేదిరాత్రి మిరాలీటానాపై తుపాకులు కాల్చబడెను-మిరాలీ, మిరాన్‌షాహ మధ్యనున్న టెలిగ్రాపుకమ్ములు త్రెంచబడెను. ఈ దుష్కృత్యముతప్ప, మరేమియుజరుగలేదు. ఏప్రిలునెల ౨౭వతేది మొదలు మేనెల ౩వ తేదివరకునేలమార్గమునను, వాయుమార్గమునను శత్రువులతో పోరాడినందులకు ఫలితముగా శత్రువులకుకలిగిన నష్టము యీదిగువరీతిగనున్నట్లు నమ్మకమైన అంచనావేయబడినది.

మరణించినవారు, రెండు వందలు. తీవ్రగాయములపాలైనవారు. నూటయేబదియేడు. పైదీనైనవారు, పదునొకండుగురు, స్వల్ప గాయములు తగిలినవారిసంఖ్య తెలుప నసాధ్యము.

మే౭వతేదీన టాంగు గ్రామములో భిట్టానీయా తెగవారు కోరిన రీతిగా సమావేశమైరి. వారిపైఖరి సంతృప్తికరముగ నుండెను. తత్తావారన్సన్ అను తెగలు (భిట్టానీల జాతికిచెందినవే) సత్ప్రవర్తనలపైయుందుమనియు,దానినిగూర్చిఅభయమును తెలుపుటకై నలుపదియొక్కమందిని ప్రస్తుతము తాకట్టుగ సమర్పించుచుంటిమనియు, మిగిలిన తొమ్మండుగురిని మే౨౫వ తేదీలోపల సమర్పింతుమనియు వాగ్దానము చేసిరి.

ముసల్మానుల కాంగ్రెసులో జేర్చుయత్నము

లాహోరు: మే౧౧:—

పంజాబురాష్ట్రములో ముసల్మానులు అధికసంఖ్యాకులైయున్నారు.వారినెల్లకాంగ్రెసువాదులుగమార్చుటకై కాంగ్రెసుప్రధానకార్యాలయమురెండువ్నరలక్షలరూపాయలనువెచ్చించుటకు నిశ్చయించియున్నట్లు పంజాబు యూనియనిస్టు (మంత్రుల)పార్టీయొక్క ప్రధాన కార్యదర్శి కే.బి. నవాబులహమదు యార్‌ఖాన్ దౌలతానా యం- యల్ యే. గారు సివిల్ ఆండ్ మిలిటరీ గజెట్టులో తన సంతకముతో ఒకప్రకటనముజేయుచుండిరి. అవార్త మే౧౦వ తేదికనివారము నాటి ఆంధ్రదినపత్రికలో ౧౦వ పేజియందు ప్రచురితమైయుండెను. దౌలతానా గారి ప్రకటనమునకు ప్రతిఫలముగా, పంజాబులోని సుప్రసిద్ధ ముస్లిం కాంగ్రెసు వాదులు ముప్పదిమందికలిసి చేసిన యొక ప్రకటన వెలువడినది. అందు యిట్లు తెలుపుచున్నది,

భారతదేశములోని సామాన్యప్రజ లందరికిని కాంగ్రెసే నిజమైన ప్రతినిధి యని మేము భావించుచున్నాము- ముసల్మానులు అట్టికాంగ్రెసులో చేరకు పక్షములో ఇక్కడ పంజాబుముసల్మానుజాతియావారులకు రెండులక్షలరూపాయలను పంచిపెట్టెరనియు. మరికొంత వెచ్చించుటకు కాంగ్రెసు తలపెట్టి యున్నదనియు వదంతులు కల్పింపబడుచున్నవి ఈ వదంతుల యుద్దేశము, మహమ్మదీయులలో విభేదములను కల్పించి వారిని సాంఘిక వాదులుగ జేయుటకేనని మేముభావించుచున్నాము. ముసల్మానులను సాంఘికవాదులనుగ చేసినచో వారు ముస్లింలీగులోనో లేక యూనియనిస్టు పార్టీలోనో చేరుదురనివారలగోరికగ యుండవచ్చు ముసల్మానులు జాగ్రత్తతో నుండవలెనని మేము హెచ్చరించుచున్నాము. స్వాతంత్ర్యముకొఱకు ఎంతత్యాగము చేయవలసివచ్చినను, అందులకు ముసల్మానులు సంసిద్ధులైయున్నారనియే మానమ్మకము

వార్ధాగంజి: మే ౹౫

అలహాబాదు నిర్ణయమునుగూర్చి అసోసియేటెడు ప్రెస్సు ప్రతినిధి గాంధిమహాత్ముని అనేకప్రశ్నల డుగగా వారువానికీ క్రిందిసమాధానములొసంగిరి:—

ప్రశ్న:—పార్లమెంటు సభలో యుండియాప వోయుమంత్రి జట్లండుగారు చేసిన ప్రకటనలోని విషయములకును అలహాబాదులో కార్యసంఘ సభలో వాకొనింపబడిన తీర్మానములోనివిష యములకును భేదము చాలతక్కువయని మీరు గుర్తించలేదా?

సమా:—అటులైనచో కాంగ్రెసువారుకోరిన రీతిని వాగ్దానముల నియ్యజాలెనని జట్లండుగారు గవర్నరులకు యేల తెలుపగూడదు?

ప్ర:—జట్లండు గారి ప్రసంగమును చదివితే యుండు జట్లండుగారి ప్రసంగములో కాంగ్రెసు పట్ల అగౌరవమేమైనకలదా?

మ: కాంగ్రెసుకిక యిపుడు లభించునట్టి గొప్ప మెజారిటీనిబడసిన ఒక పార్టీనిదాని నాయకులను మొరబెట్టుకొనవచ్చినవారివలెనే నీచముగ చూచుట యిదివరకెన్నడును ఎచటను కూడ జరిగియుండలేదు. కాంగ్రెసువారు మంత్రిపదవులనుస్వీకరించువెనక మంత్రులు గవర్నరుతో సంభాషింపవలసిన అవసరము కలిగినచో దర్శనమిప్పించవలెనని మంత్రులు గవర్నరుకు విజ్ఞప్తి పంపవలెనా! ఆవిజ్ఞప్తి నిగవర్నరు తిరస్కరించునెడల మంత్రులు అవమానమును సహించవలెనా! స్వశక్తి హెచ్చినను అడిగిన వెంటనే గవర్నరుమంత్రితో సంభాషింపవలెను. మంత్రుల అసంతుష్టియును ఆగ్రహమును కలిగినచో గవర్నరు మంత్రులకోరికప్రకారమే పనిచేయవలెనని నేను తలచుచున్నాను—

కాంగ్రెసువారు పూర్ణస్వరాజ్యము కోరుచున్నారనువిషయము బ్రిటిషుదొరతనమువారికి తెలిసియేయున్నది—అందువలననే బ్రిటిషు మంత్రివర్గమువారికి కాంగ్రెసుపట్ల ఆగ్రహముగలిగినదని నేనుతలచెదను— అటులైనచో “పూర్ణ స్వరాజ్యమనువాక్యము చెవులబడగూడదు- మేము దానినిసహింపజాలము” అని వారు వెంటనే స్పష్టముగా లోకమునకువెల్లడిచేయవలెను. స్వాతంత్ర్య పదమును హాస్యాస్పదము చేయుట మానవలెను—నిజముగా భారతదేశము చేరదగిన ఆదర్శమేమైనను అతిస్వభావసిద్ధముగ పరిణామము గాంచుట వారికిష్టమైన యెడల కాంగ్రెసువారికిచూపవలసినగౌరవమును గవర్నరులు చూపవలెను—బ్రిటిషుదొరతనమువారి వైఖరివలనను వారిప్రతినిధుల ప్రకటనలలో ఇండియాప్రజలలో అనుమానము చాల అధిక మగుచున్నది దొరతనమువారు కాంగ్రెసువారిని గౌరవముగా చూచినచో యీఅనుమానముతొలగగలదు.

జట్లండు ప్రభువు గారి రెండవ వ్యాఖ్యానము

లండను, మే ౧౫,

పార్లమెంటులార్డ్సు సభలో నేడుజెట్లండు ప్రభువు గారు ఇండియాలో చాల రాష్ట్రములందు అధిక సంఖ్యాకులుగల పార్టీలు మంత్రివర్గము లనునిరాకరించుటకు కొన్ని దురభిప్రాయములు కారణములు గావున, గాంధి—జైరాంయిలుకల సి ఆవిషయముచర్చించిన అవితొలగిపోవునని ప్రభుత్వమువారు వలంచుటలేదాయని ప్రశ్నించిరి. సమాధానముచెప్పుటకు ప్రయత్నించవలెను. కాంగ్రెసువారికిపుడు కలిగియున్న సంశయములనుతొలగించుటకు తాము సంసిద్ధము గనున్నామని ప్రభుత్వమువారే ముందుగ ప్రకటించవలెను—గవర్నరులకుగల ప్రత్యేకాధికారములు అనవసరంగా ఉపయోగింపబడవు, చట్టముప్రకారము మంత్రులు స్వతంత్రముగ నిర్ణయింపవలసినవిషయము లన్నింటిలో మంత్రినిర్ణయముకే చెల్లుబడియగునని కాంగ్రెసు నాయకులకు ప్రభుత్వమువారు వాగ్దానము చేయవలెను, అలక్ష్యమయిన కొందరి రెండుపార్టీలవారికిని ఆగ్రహముఅధికమగుచున్నది. ఇంకనుఉపేక్ష చేసినచో చాలవిషమస్థితిసంభవించగలదు—మంత్రులు చేయవలసిన కార్యములకు గవర్నరుగాని ఇండియాప్రభుత్వముగాని, ఇండియామంత్రిగా

బ్రిటిషువారి హృదయమేమి?

గాంధిమహాత్ముని వివరణము

రి అభ్యంతరములు,యెల్లపుడును కలిగించరని వాగ్దానము చేయవలెను.

గవర్నరులు అనవసరముగ ఇండియాదేశము లయొక్కయు మంత్రులయొక్కయు కోరికలను తిరస్కరించుచు, మంత్రులకు ప్రతిబంధకము లేర్పరచుచున్నను ఇంగ్లాండుప్రజలు సహింపరని నేనుస్పష్టముగ తెలుపగోరుచున్నాను. అని వారనిరి—

సాలిసుబరిప్రభువుగారు యిట్లు పలికిరి,

పరిపాలనయందు జోక్యము కలిగించుకొనుట భావ్యముకాదు. ఇండియాలో ప్రభుత్వము ప్రజలును స్నేహభావము కలిగియుండవలెనని యే నేనుకూడకోరెదనుకాని గవర్నరులప్రత్యేకాధికారములు అముఖ్యములు, నామమాత్రము అనితలచుట ప్రమాదకరము.

లాయదుప్రభువుగారు “మన స్వత్వములవిభేదములవలననే యీచిక్కులుకలిగినవని నేనంగీకరింపజాలను. కాంగ్రెసువారు మొదటినుండియు చట్టమునుపూర్తిగ నిరసించుచున్నారు. ఈ విషయమునుమరువకుండ సమాధానము మరుపు టనుగూర్చి యోచింప కాంగ్రెసులో సమస్తలగునాయకులు కొందరున్నారు. ప్రభుత్వము వారు తటస్థులుగనున్నచో వారు కాంగ్రెసు అతివాదులనుండివిడిపోగలరు—అపుడు వ్యవహారము చాలసులభముగనే పరిష్కరింపబడగలదు అని చెప్పిరి. జట్లండుగారు సమాధాన మిచ్చుచు గవర్నరులనుండి కోరబడినటువంటి హామీ ఒసంగినచో దానినివ్యాఖ్యానము చేయుటలో భేదాభిప్రాయములుకలిగి, తత్ఫలితముగ మాట తెప్పరమునిందలు రాగలవు.

“గవర్నరులకు మంత్రులకుగల సంబంధము పరిస్థితులనుబట్టి మారుచుండుట యొప్పుజరుగవలెనో చట్టప్రకారము నిర్ణయింప వీలున్నచో అది చట్టమునందే చేర్చబడియుండును చట్టమునందు అట్టినిర్ణయమేదియులేకపోవుటయు, చట్టము చర్చింపబడు సమయమున చట్టభాగ్యభావముతో అనుకూలపడుచున్నో అభావమే ప్రధానముకాని చట్టమునందలి పదములు మాత్రియే ప్రధానముకావని అనేకమారులు చెప్పబడియుండెనులకుభావము గ్రహించుటయందే దురదృష్టవశమున అనేకపొరబాటులు జరుగుచున్నవి చట్టములో గవర్నరులకు కొన్ని ప్రత్యేకబాధ్యతలనొసంగుభాగముకు అందులేని అర్ధముల కొన్నింటిని కొందరు సూచించుచున్నారు.

తాముకోరిన హామీలు ఒసంగబడకుండి నచో ప్రజాప్రతినిధులగు మంత్రులకు అనువది ముప్రతిబంధకము లేర్పడు నందురని బ్రిటిష్ప్రభుత్వమువారి పూర్వచరిత్ర కారణము. ప్రస్తుత వైఖరినిబట్టియు తెలియగలదని కాంగ్రెసువారి ప్రకటనయందుగలదు—నట్టియెడలవుంచ బడినట్లుప్రజాభిమానమునకలవాదనల యెల్లపుడు చేయుచుండుటలో నేనూహించు మంచిదానిప్రతికియే అభిప్రాయము యెంతయు విరుద్ధముగనున్నది. ఇండియాలో రాష్ట్రపరిపాలనముల యెల్లయందు వని నేనూహించియుంటిని తో యిందుకు తెలిపెదను వెలుగుకమిటీ సభ్యునిగను, గాంధిగారిని సభాసభ్యునిగ నుంటునే వారియుద్దేశముతో నేయుగనుకొని వారినయోగ్యతను నాతో తెలుసుకొంటిని.

గవర్నరు,మంత్రులు ఒకరితోనొకరు విరోధించుగ నేను వేరుపరిపాలనలు సాగించుటకు వీలగునట్లు ప్రభుత్వమును రెండుభాగములుగా విభజించుటకువీలులేదు. రాష్ట్రములోని పరిపాలన బాధ్యత పేరున గవర్నరు చేతులలోనున్నను, మంత్రివర్గమేర్పడి అధికారము స్వీకరించినచో అదిమంత్రులచేతికి మారిపోవును. గవర్నరులతో మనుగల పరిపాలన మర్పడమువలన మంత్రులకు అన్నివిధములతోడ్పడుట వారిబాధ్యత అయియున్నది.

కాంగ్రెసువారు యింత వెర్రిజరుగుచున్న రీజర్వుఅధికారములు సాధారణముగ ఉపయోగింపబడవు. అది ఉపయోగించవలసివచ్చినను—నూతన రాజ్యాంగవిధానము భగ్నముకాకుండ కొనసాగింపవలెనను ముఖ్యకారణము యీ సందర్భమున మైనారు మత మొదలగునవి—గవర్నరువెంట నే తనమంత్రులకు యెదురుగనుండు నను కోరినారు, అట్టిపరిణామము నేనెన్నడుకోరను, మంత్రులపరిపాలనావ్యవహారములందు గవర్నరు సహాయమును, సలహా నొసంగుచున్నప్పుడు, తనపైనొసంగబడిన ప్రత్యేకప్రభుత్వ వ్యవహారముల విషయమునందు మంత్రులతో తాను యేకీభవింపజాలనని గవర్నరుకు తోచినప్పుడు, గవర్నరు తనయుక్తులను మంత్రులకు ముందుగనే తెలియజేయగలరు. మంత్రులు తమ వ్యవహారములందు చిక్కులుకల్పినపుడు గవర్నరు సహాయము యెల్లపుడుపొందగలరు. గవర్నరుగూడ తనకు చిక్కులుకలుగునని తోచినపుడు మంత్రుల సానుభూతి, సహాయములను ఆశింపగలడు. అపుడుమంత్రుల కార్యక్రమమునకు పూర్తిగ భిన్నముకాని రాజీమార్గమేదో లభింపగలదు.

కావలెను

అనుభవజ్ఞులగు మేస్త్రీలు, ఓవర్సీరు, మున్షీ

మున్షీ ఆంగ్లేయ మెరిగినయెడల ప్రాముఖ్యతగలదు.

విజ్ఞప్తుల వెంట తమ యోగ్యతాపత్రములు పంపవలెను.

హైదరాబాదు మార్బల్ మర్ట్సు

కోచ ఫనీజంగు　　రిసాలె అబ్దుల్లా　　హైద్రాబాదు-దక్కను.

Saba & Co

[illegible] ములు ఒకేసమ్మేళనముతో పని చేయుచున్నపుడు, రాజ్యాంగమర్మమందు భిన్నభావములు తగ్గించుకొనుటకు పరస్పరసహాయము లభించగలవు— యిపుడు యిరువురును యథార్థాభిప్రాయము [illegible] ఆగ్రహించిన స్వభావము, [illegible] తమ సఖ్యత [illegible] యున్నవారని ఆలోచించుకొనవచ్చును— [illegible] తమవాదమును [illegible] ఎన్నడు సంభవింపవని ఆశించుట మరచిపోవచ్చును— కాని యీ [illegible] [illegible] మును ప్రభుత్వమును నిర్వహించు [illegible] [illegible] [illegible] నిర్వహించుచున్న [illegible] [illegible], మంత్రుల [illegible] [illegible] [illegible] తమను లోకము కలిగించుకొనుట [illegible]

[illegible] రాష్ట్రములందు అధికసంఖ్యాకులు [illegible] రాష్ట్రములందును, [illegible] మంత్రివర్గము లేర్పడిన [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] నిర్వహించు [illegible] మార్గమైన స్థైర్యము ప్రోత్సాహము లభించుటలేదు?

సరిహద్దులో పోరాటము

సిమ్లా, మే ౧౬:—

వజీరిస్తానులను సరిహద్దుజాతికి చెందిన వారొకయొకటికులానికి తత్సంబంధగ్రామాదులలో కొల్లగొట్టుకొనిపోవుటకై గాగాలో నీగ్రామము ప్రక్కనుండి నడచియున్న సరిహద్దుసైనికులు అమానుష పద్ధతిని పోరాడిరి. కలుగుచున్నమాకు పేలుగుండెలిరి. మూకలలో చాలమందికి గాయములు తగిలెను. ప్రభుత్వ ప్రకటన మిట్లు తెలుపుచున్నది:—

మే నెల రవతేదిరాత్రి మిరాళీమూకా పై తుపాకులు కాల్చబడెను. మిరాళీ మీరలోషా హా మున్నగువారి కెలిగ్రాఫ్ కమ్ములు త్రెంచబడెను. ఈదుష్కృత్యముతప్ప మరేమియు జరుగలేదు. ఏప్రిల్ నెల ౨౦వతేది మొదలు మే నెలమూడవ తేదివరకు నేలమార్గమునను వాయుమార్గమునను శత్రువులతో పోరాడినందు వలన ఫలితముగా శత్రువులకు కలిగిన నష్టము యీదిగువరీతిగ నున్నట్లు నమ్మకమయిన అంచనా వేయబడినది.

మరణించినవారు ఏండుపండలు. తీవ్రగా యముఖాలైనవారు నూట యేబది యేడు. పైరీతిఅయినవారు పదునొకండుగురు. స్వల్ప గాయములు తగిలినవారిసంఖ్య తెలుప వసాధ్యము.

మే నెల ౧౦ తేదీన టాంకు గ్రామములో ఫిట్టాని యా తెగవారలోకిరీతిగా సమావేశమయి సార్జెంటుకి సంతృప్తికరముగ నుండెను. అతెగవారిప్పుడు అమ తెగలు ఫిట్టానీలజాతికి చెందినవే ప్రత్యర్థులమయియుండుమనియు వారి విరోధాన్ని అపేక్షయము తెలపుటకై వచ్చిరి. క్రుమ్మరిని ప్రస్తుతయుతా కట్టుగ సమర్పించుకొనుటకుమనియు మిగిలినవారమ్మొండుగురిని మే ౧౮ తేదీలోపల సమర్పింతుమనియు వాగ్దానము చేసిరి.

బ్రిటనుపత్రికల బహిష్కారము

ఇటలీప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువులు

రోము; మే ౧౫:—

ఇటలీప్రభుత్వమువారు ఈక్రింది ఉత్తరువు ను ప్రకటించిరి:—

ఇటలీదేశముపట్లను, ఇటలీసైనికులపట్లను ఇంగ్లాండుపత్రికలు ద్వేషభావమును ప్రకటించుచుండుటచే, డెయిలీ మెయిలీ, ఈవినింగుస్టాన్డు, అబ్జర్వరు పత్రికలుతప్ప మిగతఅన్ని ఇంగ్లాండుపత్రికలు ఇటలీకి పంపబడకూడదని ఇటలీప్రభుత్వమువారు బహిష్కారపు టుత్తరువును ప్రకటించుచున్నారు. లండను నగరమునందున్న ఇటలీపత్రికల విలేఖరులు వెంటనే లండనునుండి ఇటలీకి బయలుదేరవలయునని ఉత్తరువులు ఇవ్వబడును.”

స్పెయినులో ఇటలీసైనికులు ఓడిపోవుచున్నారనియు, స్పెయిను దేశమునందలి స్త్రీలు, పురుషులు ఇటలీసైనికులపట్ల ద్వేషభావముగలవారై, యున్నారనియు, బాస్కు రాష్ట్రమునకు రాజధాని యగునగరమున స్త్రీలు తమ ఇండ్లలో నిలిచిన ఇటలీసైనికులను కిటికీలనుండి వీధులలోనికి పడద్రోసిరనియు ఇంగ్లండుపత్రికలు కొన్ని వార్తలను ప్రకటించినవి.

లండను, మే ౧౫:—

ఇటలీప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువులననుసరించి లండనునగరమునందలి ఇటలీపత్రికల ప్రతినిధులు లండనునగరమునుండి ఇటలీకిప్రయాణమైరి. రోమునగరమునందలి బ్రిటనుపత్రికలప్రతినిధులు కొంతమంది ఇటలీనుండి వెడలగొట్టబడెదరని తెలియుచున్నది. దీనినిపట్టిచూడ ఇటలీవారు పట్టాభిషేకమునుపూర్తిగా బహిష్కరించెదరని చెప్పవచ్చును.

ఈజిప్టులో విదేశీయుల ప్రత్యేకసౌకర్యములరద్దు

మాంట్రూ; మే ౯:—

ఈజిప్టులో విదేశస్థులకు యింతవరకున్న ప్రత్యేకసౌకర్యములను రద్దుచేయుటకయి ప్రధానమంత్రి నాహాస్ పాషాగారు సమావేశపరచిన వివిధరాజ్యముల ప్రతినిధులసమావేశము ముగిసినది. సమావేశమును ముగించుచు ప్రధానమంత్రిగారు స్నేహభావముతో విదేశీయులు ఈజిప్టులో నివసించియుండవచ్చుననిరి. బ్రిటను ప్రతినిధి వాలస్ గారు విదేశీయులకు ప్రత్యేకసౌకర్యములుండుట ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యమునకు విరుద్ధమగు విషయమగుటచే ఈపద్ధతిరుపవలసివచ్చెనని చెప్పిరి. నేటిదినము ఉదయము కాపిట్యులేషన్సు చిత్తుపడంబడికయందు సంతకములు చేసిరి.

పేదకార్మికుల ఉత్సాహము

లండనునగరంలో నితూర్పుభాగమంతటను పేదకార్మికజనులు నివసించుచున్నారు. వీరిలో చాలమంది రాచరికమునకు ప్రతికూలులైన సామ్యవాదులనికూడ చెప్పుచుందురు. వీరు కూడ గడచినకొలదిమాసములనుండియు పెన్సాపండువంటి చిల్లరడబ్బుల చందాలనిధిని వసూలు చేయుచుండిరి. ఈ మొత్తము ౧౦౦ పౌనులవరకు వసూలైనది.

చక్రవర్తిపట్టాభిషేకము హౌరామ్యునిసిపాలిటీ బహిష్కారము

కలకత్తా మే ౯

రాజుగారి పట్టాభిషేకమహోత్సవము నిమిత్తము ఏమిన్ని ఖర్చుచేయరాదని నేటిరాత్రి హౌరామ్యునిసిపాలిటీ తీర్మానించెను.

The best medium for reaching 7 million Andhras in the State Advertise in Golconda Patrika

గోలకొండపత్రిక

GOLKONDA PATRIKA

HYDERABAD-DECCAN

The First Telugu Bi-Weekly in Andhra Desa and the leading Telugu Newspaper of H.E.H. The Nizam's Dominions.

పత్రికలకు
నిజాంరాష్ట్రమందు ఎనిమిది జిల్లాలలోని ఆంధ్రులలో మీ వస్తువ్యాప్తికి సాధనము? గోలకొండ పత్రికలో ప్రకటనము

Vol. 12. | Monday 17—5—1937 | No. 3

వినాయకదామోదర సవర్కారుగారు

భారత దేశ విప్లవనాయకుడు

వి–డీ– సవర్కారుగారు మే ౧౦వ తేదిని పూర్ణస్వేచ్ఛతో విడుదలజేయబడిరి–

విడుదలజేయబడినవెంటనే అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు ప్రతినిధి సవర్కారుగారిని దర్శించి ప్రశ్నింప — నేటిదినమున రత్నగిరిజిల్లా మేజిస్ట్రేటు తనవద్దకువచ్చి ప్రభుత్వమువారినుండి వచ్చిన జాబు నందజేసెననియు, ఇంతవరకును తనకు విధింపబడిన నిర్బంధములన్నియు తొలగింపబడెననియు ఇకమీద స్వేచ్ఛగా తిరుగవచ్చుననియు ఆజాబునందుండెననియు ప్రత్యుత్తరమొసగెను–

జీవితవిశేషములు

భారతదేశమునకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును సాధించుటకై గాను సాయుధ విప్లవోద్యమమును జరుపుటకై యుద్యమించిన అభినవ భారత సంఘమునకు అధ్యక్షుడైన వినాయకదామోదర సవర్కారుగారు ప్రభుత్వ– సాయుధవిప్లవమును లేవదీయుటకు కుట్రపన్ని ప్రయత్నించెనని నేరమునకుగాను ౧౯౧౦ సం॥ నాసికపట్టణమున ప్రత్యేక న్యాయస్థానమువారు వీరికి యావజ్జీవ ద్వీపాంతరవాసశిక్షను విధించిరి– నాసిక జిల్లా కలెక్టరగు జాక్సన్ గారి హత్యలోగూడ వీరిసంబంధముకలదను నేరమునకుగూడ వీరియావజ్జీవ ద్వీపాంతరవాసశిక్ష విధింపబడిరి– అప్పటినుండియు వినాయకదామోదర సవర్కారుగారు అండమాను మొదలగు ద్వీపాంతరములలోను ఇతరకారాగారములలోను సుమారు ౧౦ వత్సరములు శిక్షననుభవించిరి– అటుపిమ్మట సుమారు ౬ సం॥పూర్వము కారాగారమునుండి విడుదలచేసిరి– కాని రత్నగిరియందేదో యొకచో యుండవలెననియు, ఇతరప్రదేశములకు పోరాదనియు అధికారుల అనుమతిలేనిదే ఏయుద్యమమునందు పాల్గొనరాదని మొదలగు నిర్బంధములు విధించిరి– అప్పటినుండి సవర్కారుగారు ౧౦ వత్సరములు ఒకమాదిరి నిర్బంధవాసమునే గడుపుచుండిరి– నేటితో వారినిర్బంధములు తొలగింపబడినవి–

భారతస్వాతంత్ర్య విప్లవోద్యమము రోజులలో, భారతదేశమునందేగాక, విదేశములందుకూడ ధైర్యసాహసముల నెరపియుండిన సవర్కారు సోదరులలో వినాయకసవర్కారుగారు రెండవవారు వీరితండ్రిపేరు దామోదర పంతు, అన్నగారిపేరు గణేశసవర్కారుగారు– తమ్ముని పేరు నారాయణసవర్కారుగారు– వీరికి ౧౯౦౯ సం॥ విప్లవసర్వస్వముకై యావజ్జీవద్వీపాంతరశిక్ష విధించిరి–

బాల్యము

వినాయక సవర్కారుగారు ౧౮౮౩ సం॥ జన్మించిరి. ౧౦ సం॥ల ప్రాయముననే తల్లిని గోల్పోయెను. ప్రవేశపరీక్షవరకును నాసికయందే విద్యనభ్యసించెను. ౧౬వత్సరముల ప్రాయముననే లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకుగారి స్వాతంత్ర్య సందేశము నాకర్షించి లక్ష్యముగ నెంచి, భారతదేశమునకు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును సాధింపవలెనని దృఢసంకల్పముతో డిగ్రీ ... లోగూడ స్వాతంత్ర్యోత్సవము, ధైర్యసాహసములు పురికొల్పుచుండిరి. ౧౯౦౧సం॥నలో కవిత్వములు ... ౧౯౦౧సం॥న వీరు ఫర్గూసన్

కాలేజిలో విద్యార్థిగ చేరిరి. విద్యార్థిదశయందుగూడ వీరు శివాజి, గణపతి మొదలగువారి ఉత్సవముల నుత్సాహముతో నిర్వహించుచు, పౌరసభల నేర్పరచి ప్రబోధమొనర్చుచు, గొప్పవక్తయనియు, కార్యదక్షుడనియు, దేశభక్తుడనియు ప్రసిద్ధి గాంచిరి. ౧౯౦౫–౬ సం॥న స్వదేశీయుద్యమమున, లోకమాన్యుని నాయకత్వమున అద్భుతముగ ప్రచారమొనర్చి విదేశవస్త్రబహిష్కారముల మొట్టమొదట ప్రారంభించిరి. కళాశాలాధికారులు తొలగించుటకు ... ౧౯౦౬ సం॥న ... వెడలగొట్టిరి. ఆసం॥నవీరు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమున పట్టభద్రులైరి. అటనుండి లోకమాన్యుని ప్రయత్నము వలన శ్యాంజీ కృష్ణవర్మగారిచ్చిన విద్యార్థివేతనముతో ౧౯౦౬ సం॥న బారిష్టరు చదువుటకు ఆంగ్లదేశమునకు వెళ్లిరి. వారచట విద్యాభ్యాసమొనర్చు కాలముననే అచట అభినవభారత సంఘమునుపేరుతో నొకవిప్లవసంఘము నేర్పరచిరని ప్రతీతి. శ్రీ వి.వి.ఎస్. అయ్యరుగారు వీరికి ముఖ్యసహాయకులు. వీరు ఆంగ్లదేశమందలి విద్యార్థులలో భారతదేశమునకు విప్లవపద్ధతులగురించి ప్రచారమొనర్చుచుండిరని పోలీసువారి ఆరోపణ. ఈరోజులలోనే సవర్కారుగారు "భారతస్వాతంత్ర్యసంగ్రామము" అను పేరుతో ౧౮౫౭ సం॥ ప్రథమ స్వాతంత్ర్య యుద్ధమును గూర్చి చరిత్రను వ్రాసెను. ప్రాత ఇంకను ముద్రితముకాకపూర్వమే ప్రభుత్వము వారు దీనిని నిషేధించిరి. అయినను విదేశములందీగ్రంథము ప్రకటింపబడెనని, చదివినవారలనేకులు చెప్పుచుందురు. ఇటలీ విప్లవనాయకుడగు మాజినిగారిజీవితచరిత్రమునుగూడ మహారాష్ట్రభాషయందు

రచించిరి. ౧౯౦౭సం॥న ఆంగ్లదేశమునకొందరు ౧౮౫౭ సం॥పు భారతీయుల తిరుగుబాటునణచి చరిత్రను సంస్కరించుటకు గొప్ప అర్ధశతాబ్దోత్సవముల నేర్పరుపగా, వీరపు ఇంగ్లండుదేశమందే ౧౮౫౭సం॥ తిరుగుబాటున మరణించిన భారతీయవీరుల అర్ధశతాబ్ది సంస్మరణోత్సవమును జయప్రదముగ జరిపించిరి.

౧౯౦౯ సం॥న గణేశసవర్కారుగారికి విధింపబడిన కఠినయావజ్జీవశిక్షకు ఆగ్రహోద్రేకపూరితుడైన ధింగ్రా అను భారతీయవిద్యార్థి లండనులో కర్జన్ విల్లీ గారిని రివాల్వరుతో కాల్చిచంపెను. ధింగ్రా గారిచర్యను ఖండించుచు తీర్మానమొనర్చుటకు సురేంద్రనాథబెనర్జీ బిపినచంద్రపాలు మొదలగువారు లండనులో పెద్దసభ ఏర్పాటుచేయగా, సవర్కారుగారొక్కరే ప్రతిఘటించిరి. అప్పుడు సభ్యులలో కొందరితనిపై కాఠిన్యమొనర్చినను చలింపలేదు. ౧౯౧౦ సం॥న సవర్కారుగారు బారిష్టరుపరీక్షలందు ఉత్తీర్ణులయ్యెను. అయినను, సవర్కారుగారు రాజద్రోహోద్యమములయందు పాల్గొననని వాగ్దానమొనర్చినగాని బారిష్టరుపట్టము నొసగరాదని నిరాకరించిరి. ఈసమయముననే నాసిక జిల్లాకలెక్టరును హత్యచేసెనను నేరమునకు, రాజప్రతినిధిపై బాంబువేసెనను నేరమునకు, వినాయకసవర్కారుగారి తమ్ముడగు నారాయణసవర్కారుగారిని నాసికలో అరెస్టుచేసిరి. ఆంగ్లదేశమున వినాయక సవర్కారుగారినిగూడ అరెస్టుచేసెదరని తెలియవచ్చుటచే అచ్చటనున్న మిత్రులాతనిని బలవంతముగా పారిసుకు పంపిరి. పారిసునందు సుప్రసిద్ధ భారతదేశభక్తురాలగు కామాసతిగారియింట నివసించుచుండిరి. కాని తామువిదేశములందుండుట కిష్టము

లేక వినాయకసవర్కారుగారు కొంతదినములకు లండనుకు తిరిగివచ్చిరి వచ్చినతోడనే రయిలుస్టేషనునందే, ఆంగ్లదేశపుపోలీసువారాతనిని అరెస్టుచేసి, ఒకఓడలో భారతదేశమునకు పంపించిరి. ఆంగ్లదేశమునుండి భారతదేశమునకువచ్చువారు సామాన్యముగ పరాసుదేశముగుండా మార్సెయిల్సునకువచ్చి స్టీమరెక్కెదరు. కాని, సవర్కారుగారిని ఆమార్గమున గొనిపోవుటవలన పరాసు న్యాయస్థానము జోక్యముకలుగునను భయముతో, స్టీమరులోనే సముద్రము మీదనే ప్రయాణము చేయించిరి. కాని ఇంగ్లీషుఛానెలు దాటినపిమ్మట, ఆస్టీమరుమార్సెల్సు రేవును ప్రవేశింపక తప్పినదికాదు.

స్టీమరు మార్సెల్సునుండి తిరిగి బయలుదేరుటకు ముందు సవర్కారుగారు తనకు కాపలాయున్న సాయుధరక్షకులనుండి తప్పించుకొని స్వాతంత్ర్యమును పొందుటకొరకై చేసిన సాహసకృత్యముచే ప్రపంచమునంతటను గొప్ప ఆశ్చర్యము కలిగించెను. స్టీమరులో ఖయిదీయగు సవర్కారుగారిపై నిరంతరము సాయుధరక్షకభటులు ఉంచబడిరి. పరాసు రేవగు మార్సెల్సును దాటినచో తప్పించుకొనుటకష్టమని తలచి, సవర్కారు స్టీమరునుండి ఎటులనైననుతప్పించుకొని పరాసుభూమిని ప్రవేశింపవలెనని యత్నించెను. ఉదయమున స్నానముచేయవలెనని రక్షకభటునితో చెప్పి అందుకుద్దేశింపబడినగదిని ప్రవేశించి, అందుండు ముగల చిన్నరంధ్రములోనుండి దూరి, సముద్రపురేవులోనికి దుమికెను. వెంటనే రక్షకభటులు గురిపెట్టి తుపాకిప్రేల్చెను. చాలమందివెంటబడిరి. సవర్కారుగారు అప్పటికే అతివేగముగ ఈదుకొనిపోయి ఎత్తైనరేవుగోడనెక్కి పరాసుభూమిని ప్రవేశించి మార్సెల్సుపట్టణమునందు పరుగెత్తదొడగెను. అతనివెంటబడిన ఆంగ్లాధికారులు రక్షకభటులు ఇతరులునుగూడ పరాసుభూమిని ప్రవేశించి తరుమకొచ్చిరి. ఒకమైలుదూరము వేగముగ పరుగెత్తినపిమ్మట, అలసిపోయి, ఒక పరాసురక్షకభటునికి శరణువొచ్చి తాను బ్రిటిషు రాజకీయనిర్బంధితుడననియు వెంటబడినది బ్రిటిషురక్షకభటులనియు తెలిపి, వారికి తనను పట్టుకొనుట కధికారము లేదనియు, తనను మేజిస్ట్రేటువద్దకు తీసుకొనిపోవలెననియు చెప్పెను. కాని అతనికాభాషయు తెలియక అతనిపట్టుకొని బ్రిటిషుఅధికారులకప్పగించెను వారాతనిని బొంబాయికితీసికొనివచ్చిరి. తరువాత ఈవిషయమై పరాసు ఆంగ్లప్రభుత్వములకు వివాదముజరిగి హేగునందలి అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానమువారి పరిష్కారమునకు పంపబడెను. కాని ౧౯౧౦ సం॥ అంతర్జాతీయ పరిస్థితులవలన పరాసుప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారికి విరుద్ధముగ గట్టిప్రయత్నమొనర్పజాలకపోయిరి.

బ్రిటిషుఅధికారులు సవర్కారుగారిని బొంబాయికి తెచ్చి, అతనిని అతనితమ్ముడగు నారాయణసవర్కారును కుట్ర నేరమునకును రాజద్రోహపునేరమునకును విచారణకుపెట్టిరి. వినాయకసవర్కారుగారు, భారతదేశమున బ్రిటిషుఅధిపత్యము నంగీకరింపనని తెలుపుచు, విచారణయందు పాల్గొన నిరాకరించెను. తుదకు వీరికిని మరికొందరికిని యావజ్జీవశిక్షను విధించిరి–

Printed and Published by G, Ramakrishna Reddy at the Golkonda PowerPress; Hyderabad. Editor K: Balakrishna Reddy